

Van MBO naar HBO: de perfecte stap?

Over de omgang van studenten en docenten met elkaar binnen de verkorte leerroute van de SPH opleiding

Naam	Esther Schrijvers
Studentnummer	09035737
Opleiding	Sociaal pedagogische hulpverlening
Academie	Academie voor sociale professies
Studiejaar	4
Opdrachtgeefster	Janneke Wubs
Beoordelaar	Karin Bervoets
Begeleidster	Annemiek Waage

Voorwoord

Voor u ligt de uitwerking van het onderzoek “Van MBO naar HBO: de perfecte stap?”. Dit onderzoek gaat over de verkorte leerroute van de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening van de Haagse Hogeschool te Den Haag. Dit onderzoek is pedagogisch van aard en gaat over de omgang tussen studenten en docenten binnen deze opleiding.

In dit onderzoek ben ik, als studente van de Haagse Hogeschool, tijdens mijn zoektocht naar een afstudeer opdracht voor mijn bachelor studie in contact gekomen met het lectoraat Jeugd en Opvoeding. Het lectoraat Jeugd en Opvoeding is een afdeling binnen de Academie voor de Sociale Professions. Het lectoraat interesseert zich voor studenten die zich in verschillende ontwikkelingsfasen bevinden. Daarnaast ondersteunt het lectoraat de pedagogische vaardigheden van alle betrokkenen op het gebied van opvoeding. Hierbij kan gedacht worden aan leerkrachten, ouders en jeugdzorgwerkers.

Esther Schrijvers

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Hoofdstuk 1: Inleiding	
1.1 Inleiding	5
1.2 Leeswijzer	5
1.3 Probleemstelling	6
1.3.1 5xW+H-formule	6
1.4 Doelstelling	7
1.5 Onderzoeksvragen	
1.5.1 Hoofdvraag	7
1.5.2 Deelvragen	7
1.6 Kernbegrippen	
1.6.1 SPH	8
1.6.2 Omgang	8
1.6.3 Pedagogisch klimaat	8
1.6.4 Adolescenten	8
1.6.5 Jong volwassenen	8-9
1.7 Werkwijze	9-10
Hoofdstuk 2: Onderzoeksresultaten	
2.1 Leeftijd	10
2.2 Geslacht	11
2.3 Eerstejaars studenten verkorte leerroute	
2.3.1 Analyse vraag 1	11
2.3.2 Analyse vraag 2	11-12
2.3.3 Analyse vraag 3	12
2.3.4 Analyse vraag 4	12
2.3.5 Analyse vraag 5	12
2.3.6 Analyse vraag 6	13
2.3.7 Analyse vraag 7	13
2.3.8 Analyse vraag 8	13-14
2.3.9 Analyse vraag 9	14
2.3.10 Analyse vraag 10	14-15
2.3.11 Analyse vraag 11	15
2.4 Afgestudeerde studenten verkorte leerroute	
2.4.1 Analyse vraag 1	15
2.4.2 Analyse vraag 2	16
2.4.3 Analyse vraag 3	16
2.4.4 Analyse vraag 4	16-17
2.4.5 Analyse vraag 5	17
2.4.6 Analyse vraag 6	18
2.4.7 Analyse vraag 7	18-19
2.4.8 Analyse vraag 8	19
2.4.9 Analyse vraag 9	19
2.4.10 Analyse vraag 10	20
2.4.11 Analyse vraag 11	20
2.4.12 Analyse vraag 12	20-21
2.5 Docenten verkorte leerroute	
2.5.1 Analyse vraag 1	21
2.5.2 Analyse vraag 2	21
2.5.3 Analyse vraag 3	21
2.5.4 Analyse vraag 4	21-22
2.5.5 Analyse vraag 5	22
2.5.6 Analyse vraag 6	22

Hoofdstuk 3: Verbinding met de literatuur	
3.1 Jongvolwassene	22-23
3.2 Cognitieve ontwikkeling	23
3.2.1 Motivatie	23
3.3 Sociale ontwikkeling	23-24
3.3.1 Toekomstperspectief	24
3.3.2 Leeftijdsgenoten	24-25
3.4 Omgang	25-26
3.5 De professionele SPH-er	26-27
Hoofdstuk 4: Analyse en Conclusie	
4.1 Analyse	28-31
4.2 Conclusie	31
Hoofdstuk 5: Discussie	
5.1 Validiteit	32
5.2 Betrouwbaarheid	32
Hoofdstuk 6: Aanbevelingen	33
Hoofdstuk 7: Bronnenlijst	34
Bijlage: Interviews	

Hoofdstuk 1: Inleiding

1.1 Inleiding

De HBO opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH) van de Haagse Hogeschool wil zich verder ontwikkelen. Naast studenten die voortkomen uit het voortgezet onderwijs, zijn de afgelopen jaren ook veel studenten voortgekomen uit het Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO). Deze groep heeft een belangrijk aandeel in de toestroom en het succes van de opleiding.

Voor de Haagse Hogeschool is het van belang dat ook deze studenten met tevredenheid en voldoening de opleiding volgen. Het lectoraat Jeugd en Opvoeding, dat verantwoordelijk is voor de opleiding SPH, heeft tot nu toe echter weinig kennis vergaard, over de beleving en verwachtingen die spelen bij studenten die de opleiding volgen en afkomstig zijn van het MBO.

Het doel van dit onderzoek is daarom om duidelijkheid te krijgen over de beleving en verwachtingen zijn van studenten van de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening op de Haagse Hogeschool. Deze vraag zal ingaan op de eerste en vierdejaars studenten die afkomstig zijn van het MBO. Deze studenten volgen een verkorte leergang. Het onderzoek richt zich in het bijzonder op de beleving en verwachting van deze studenten met betrekking tot omgang met docenten binnen de opleiding.

1.2 Leeswijzer

Dit onderzoek is verdeeld in acht hoofdstukken.

Hoofdstuk 1 omvat de inleiding van het onderzoek. Hierin worden de probleemstelling, doelstelling en onderzoeksvragen geformuleerd. Vervolgens worden bepaalde kernbegrippen, die van belang zijn in het onderzoek nader toegelicht

In hoofdstuk 2 zijn de onderzoeksresultaten te vinden. Deze zijn onderverdeeld in paragrafen van de doelgroepen die gebruikt zijn voor dit onderzoek.

In hoofdstuk 3 staat de verbinding met de literatuur beschreven. De oriëntatie van de literatuur is op basis van betrekking en van toevoeging van op het onderzoek. De verbinding met de literatuur bestaat uit meerdere paragrafen

Hoofdstuk 4 omvat de analyse en conclusie. Hier wordt aangegeven wat de bevindingen zijn naar aanleiding van de resultaten. De gedachten en de visie over het onderwerp wordt beschreven en er wordt een blik gericht op de deelvragen. Daarna volgt een conclusie worden kort en concreet de uitkomsten weergegeven.

Hoofdstuk 5 bevat de discussie waarin validiteit en betrouwbaarheid wordt besproken. In hoofdstuk 6 zijn de aanbevelingen te lezen. Deze aanbevelingen zijn gericht op 'omgang'.

Hoofdstuk 7 omvat de bronnenlijst van gebruikte bronnen in dit onderzoek en tot slot in de bijlagen de interviews

1.3 Probleemstelling

De probleemanalyse wordt beschreven vanuit de 5xW+H-formule. Deze formule wordt gebruikt om inzicht te krijgen in de probleemanalyse. De formule staat voor: Wat is het probleem, wie heeft een probleem, waarom is het een probleem, waar is het een probleem en hoe is het probleem ontstaan.

Het lectoraat heeft in deze bachelorproef in wezen geen probleem, vandaar dat het probleem veranderd is in "aanleiding". Dit is besloten omdat er aanleiding is om een bepaald onderwerp binnen het lectoraat te onderzoeken.

1.3.1 5xW+H-formule

Wat is de aanleiding?

Het lectoraat 'Jeugd en Opvoeding' heeft een vraagstelling omtrent de studieontwikkeling van studenten. Het is voor het lectoraat onvoldoende duidelijk welke verwachtingen en behoeften studenten hebben, die afkomstig zijn van het MBO onderwijs, hebben met betrekking tot een HBO opleiding. Specifieker: Het is onduidelijk hoe de omgang tussen studenten met docenten, door deze studenten wordt beleefd.

Wie heeft er een aanleiding?

Janneke Wubs, onderzoekster en vertegenwoordigster van het lectoraat Jeugd en Opvoeding. Er is onvoldoende bekend over het pedagogisch klimaat en hoe studenten en docenten daarin met elkaar omgaan. Door dit te onderzoeken kunnen de ervaringen en verwachtingen omtrent omgang van studenten helder in beeld worden gebracht.

Waarom is het een probleem?

Het lectoraat heeft nog te weinig inzicht in deze doelgroep op de opleiding en graag wil weten wat zij kan verbeteren t.a.v. het pedagogische klimaat.

Er is weinig bekend over de omgang tussen studenten en docenten en hoe dit zich ontwikkelt binnen de studie. Janneke Wubs wil dit graag onderzocht hebben, zodat zij te weten komt wat de ervaringen van studenten zijn en zo ook meer te kunnen aansluiten op de overstap van het MBO naar het HBO, als blijkt dat dit nodig is.

Waar doet het probleem zich voor?

Het vraagstuk doet zich voor op de Haagse Hogeschool, gevestigd in Den Haag. Binnen de Haagse Hogeschool doet het probleem zich voor op het lectoraat 'Jeugd en opvoeding' binnen de opleiding SPH

Hoe is de aanleiding voor het onderzoek ontstaan?

De aanleiding voor het onderzoek is ontstaan doordat het Janneke Wubs onderzoek wil doen naar dit onderwerp. Zij weet nu nog te weinig over het onderwerp en wil daar graag verandering in brengen. Janneke Wubs doet zelf onderzoek naar het pedagogisch klimaat, waarin dit onderzoek naar de omgang tussen studenten en docenten een onderdeel van dat onderzoek is.

1.4 Doelstelling

Dit onderzoek heeft als doel om inzicht te verwerven over de omgang tussen studenten en docenten binnen de verkorte leerroute. Er wordt onderzocht wat de ervaringen en verwachtingen van studenten en docenten zijn. Het betreft hier eerstejaars studenten en studenten die afgestudeerd zijn van de opleiding.

Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek wordt een aanbeveling gegeven. Dit vormt zich in een adviesrapport als eindresultaat. Hierin komen de bevindingen te staan en wordt er advies gegeven om aan te sluiten op de probleemstelling.

1.5 Onderzoeksvragen

1.5.1 Hoofdvraag

Hoe beleven studenten die van een MBO opleiding komen en een HBO studie gaan volgen de omgang met elkaar en met de docenten? Wat waren de verwachtingen in het begin van de studie en wat zijn de ervaringen als afgestudeerde student?

1.5.2 Deelvragen

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden, zijn een aantal deelvragen opgesteld die moeten bijdragen aan de uitkomsten van het onderzoek. De volgende deelvragen zijn geformuleerd:

- Wat waren de verwachtingen van studenten op het gebied van omgang voor zij aan een HBO studie begonnen?
- Welke verschillen ervaren studenten in omgang tussen het MBO en het HBO?
- Hoe ervaart de student de omgang met medestudenten en docenten?
- Wat is nodig om het succesvol te kunnen studeren op het HBO?
- Wat verwachten docenten van eerstejaars HBO studenten?
- Wat verwachten studenten van de opleiding?
- Wat hebben studenten nodig in de opleiding?
- Waar lopen studenten tegen aan?
- Hoe ervaren docenten de omgang met studenten en klopt dit aan hun verwachtingen?
- Hoe verloopt de ontwikkeling in die leeftijdsfase?
- Wat houdt volwassenheid in volgens studenten?
- Wat wordt verstaan onder omgang?

1.6 Kernbegrippen

In het onderzoek komen veelvuldig begrippen terug, die wellicht om verduidelijking vragen. In deze paragraaf worden de kernbegrippen van dit onderzoek toegelicht.

1.6.1 SPH

SPH staat voor Sociaal Pedagogische Hulpverlening. Op deze opleiding leer je leren studenten hoe zij mensen verantwoord kunnen ondersteunen en begeleiden in pedagogische trajecten. Enkele van deze trajecten zijn: lichamelijke of geestelijke beperking, psychische problemen en opvoedingsproblemen.

1.6.2 Omgang

De definitie van omgang wordt omschreven als: De manier waarop je contact hebt. Met omgang in dit onderzoek wordt bedoeld de manier hoe studenten met elkaar, maar ook met docenten en hoe docenten en studenten met elkaar omgaan. Gedraagt de student zich naar de verwachtingen van de docent, zoals het hoort op een HBO opleiding. Geldt dit ook voor docent naar student? Is er sprake van wederzijds respect en een bepaalde mate van gedrag waarin een stuk volwassenheid naar voren komt? In hoofdstuk 3, paragraaf 3.4 wordt er dieper ingegaan op dit begrip.

1.6.3 Pedagogisch klimaat

Het 'pedagogisch klimaat' is een sfeer waarin gewerkt wordt, waarbinnen docent en leerlingen zichzelf, maar ook ten opzichte van de ander en de omgeving prettig, veilig en vertrouwd voelen; zich welbevinden (Kolman, 2003).

1.6.4 Adolescenten

Het begrip adolescentie wordt gebruikt voor de periode tussen de kinderjaren en de volwassenheid. Deze periode typeert zich als een overgang, waarin zich in hoog tempo veel ontwikkelingen voordoen in verschillende terreinen, zoals het sociale, emotionele, lichamelijke en cognitieve vlak. De adolescentie heeft een centrale ontwikkelingstaak en is te typeren als het ontwikkelen van een eigen identiteit. Hierbij spelen het gezin, de groep van leeftijdsgenoten en de school een belangrijke rol.

In het boek *Development through the lifespan* (Berk, 2010) wordt een onderscheid gemaakt in drie verschillende adolescentie fasen. De adolescentie is te verdelen in de vroege adolescentie, 11 tot 14 jarigen, waarbij zij worden gekenmerkt als "rapid pubertal change" oftewel snelle puberale veranderingen. De tweede fase die het boek beschrijft is de middel adolescentie, 14 tot 16 jarige waarin de puberale veranderingen bijna compleet zijn. De laatste fase is de late adolescentie, 16 tot 18 jarige. In deze fase bereikt de jongere een volledige volwassen uitstraling en anticipeert hij/zij aanname van volwassen rollen. Deze laatste fase is belangrijk voor dit onderzoek, omdat eerstejaars studenten zich in deze fase bevinden.

1.6.5 Jong volwassenen

Na de adolescentieperiode komt de "early adulthood", ook wel de "vroege volwassenheid" genoemd. De student in deze fase wordt gekenmerkt als jong volwassene. Volwassenheid is niet eenduidig. Je kunt lichamelijk wel volwassen zijn maar bijvoorbeeld sociaal en

maatschappelijk nog niet. Volwassenheid is een dynamische periode die sterk beïnvloedt wordt door leerervaringen. In hoofdstuk 6, paragraaf 6.1 wordt dit uitgebreider besproken.

1.7 Werkwijze

Voor dit onderzoek is gekozen voor een 'inventariserend onderzoek'. Met een inventariserend onderzoek worden onbekende gegevens in een relatief onbekend gebied verzameld. Met een inventariserend onderzoek "worden problemen van de (uitgangs)situatie in beeld gebracht, deze worden geïnterviewd, beschreven en geanalyseerd." (Migchelbrink, 2005).

Je maakt een overzicht, hoe de huidige stand van zaken is. "Er is behoefte aan informatie over hoe het zit met de situatie, wat er aan gedaan wordt, wat de omvang is, hoe men omgaat met enzovoort. (Migchelbrink, 2005)

Dit overzicht is gemaakt in de verkorte leerroute van de SPH opleiding, bij afgestudeerde studenten. Studenten die een half jaar zijn begonnen met opleiding en een drietal docenten.

Aan de hand van de deelvragen en de praktijkinformatie die nodig is zijn er interviews opgesteld. De geïnterviewden bestonden uit drie docenten, allen werkzaam binnen de verkorte leerroute, zes "studenten" die afgestudeerd zijn in de verkorte leerroute en zes studenten die een halfjaar bezig zijn met de verkorte leerroute van de SPH.

De gemaakte keuze voor de docenten is dat een deel van dit onderzoek gaat over de omgang tussen docenten en studenten. Voor de afgestudeerde studenten is gekozen omdat zij een overzicht, een zogeheten terugblik kunnen creëren over de opleiding en voor de eerstejaars studenten is gekozen omdat het eerste jaar het meest stabiel is. Dit kan gebaseerd worden op het feit dat je als student een jaar lang samen werkt. De daaropvolgende jaren bevatten stages en minors waardoor de klas niet meer een geheel is.

De interviewvragen voor de eerstejaars studenten bestonden uit 11 vragen, in de categorieën: Algemeen, omgang en volwassenheid. Voor de afgestudeerde studenten waren er 12 vragen, in dezelfde categorieën als de eerstejaars studenten. Dit laatste geldt eveneens voor de docenten, dit waren 6 vragen.

Voor de interviews is gebruik gemaakt van het open interview. "Het open interview is een persoonlijk gesprek met de ondervraagde personen waarin door het stellen van open vragen informatie wordt verzameld" (Migchelbrink 2005). Hiervoor is gekozen omdat het open interview past als er "te weinig kennis is over de in de vraagstelling geformuleerde materie, om de problematiek te verkennen en als je inzicht wil krijgen in de beleving- en ervaringswereld van bepaalde mensen" (Migchelbrink, 2005).

Binnen het open interview zijn er verschillende soorten interviews. Voor dit onderzoek is gekozen voor het "halfgestructureerde interview". Het halfgestructureerde interview kenmerkt zich door een van te voren vastgestelde lijst met gespreksonderwerpen. "De lijst wordt gebruikt als een soort checklist om er zeker van te zijn dat alle onderwerpen aan bod komen. Het laat echter alle ruimte aan de persoonlijke opvattingen en belevingen van de ondervraagden" aldus Migchelbrink, 2005

"De interviewer heeft de mogelijkheid om tijdens het interview te bepalen welke vragen in welke volgorde op welke manier worden gesteld. Als een respondent geen duidelijk of volledig antwoord geeft, kan worden doorgevraagd. Als een respondent in het kader van een antwoord op een vraag ook al antwoord geeft op een volgende vraag, kan die volgende

vraag worden overgeslagen. Als een vraag niet wordt begrepen, kan deze op een andere manier worden gesteld.” (Geert Loosveldt, 2002)

Hier is voor gekozen omdat het in de interviews vooral gaat het om belevingen en verwachtingen, waarin je dieper ingaat bij de persoon. Door ter plekke door te vragen kun je dat ook realiseren.

Nadelen aan dit soort interview is dat de geïnterviewde niet altijd om een toelichting zal vragen als hij de vraag niet of half begrijpt

Alle informatie en gegevens na de interviews zijn samengevat en hierop zijn bevindingen genoteerd. Deze zijn vergeleken met elkaar, categorieën gemaakt (jongen, meisje, leeftijd) en meegenomen in de verdere verwerking, namelijk de analyse met de literatuur.

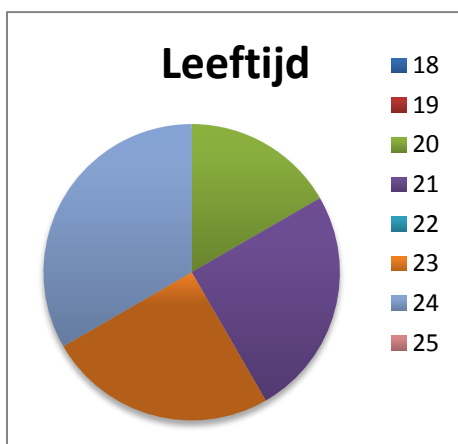
Hoofdstuk 2: Onderzoekresultaten

In dit hoofdstuk worden de vragen uit de interviews belicht. Bij elke analyse wordt aangegeven om welke vraag het gaat met de bijbehorende antwoorden. Om een concreet beeld te vormen, zijn grafieken bijgevoegd. Bij elke vraag is de analyse van elke doelgroep beschreven.

2.1 Leeftijd

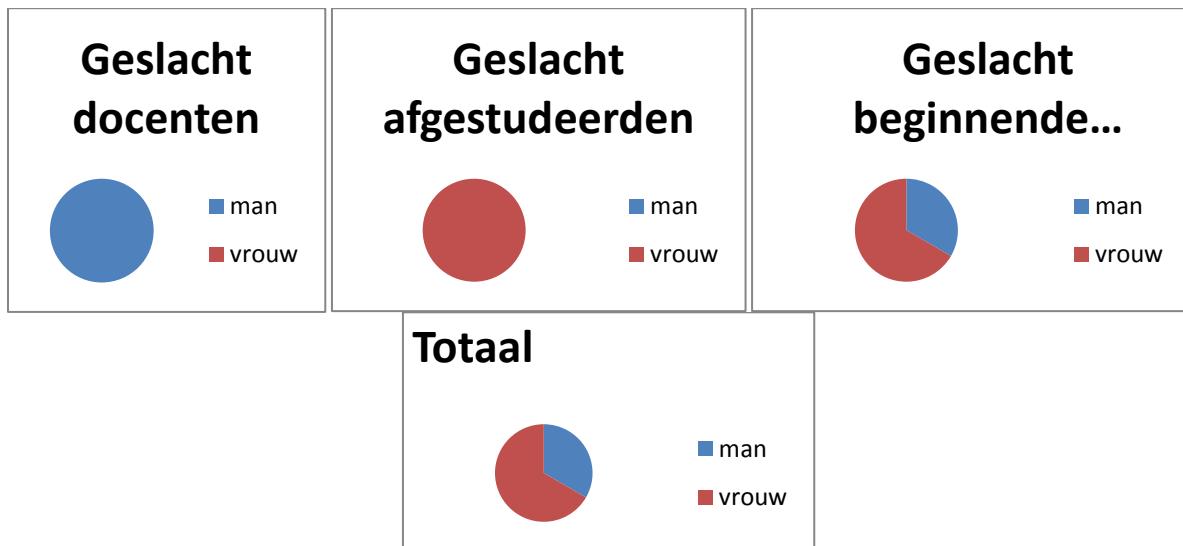
Het grootste gedeelte van de geïnterviewden is 20, 21, 23 en 24 jaar, waarvan 24 jaar de grootste groep is.

Van de docenten is er helaas geen leeftijd.

2.2 Geslacht

Van de zes geïnterviewde studenten die net zijn begonnen aan de opleiding zijn er vier vrouwen en twee mannen. Van de zes afgestudeerde studenten zijn er zes vrouw en van de drie docenten zijn alle drie man. In totaal zijn er van de vijftien geïnterviewden vijf mannen en tien vrouwen.

2.3 Eerstejaars studenten verkorte leerroute

Deze studenten zijn gemiddeld 21 jaar. De interviews zijn begonnen na blok 1, halverwege blok 2. Dit kun je zien als een halfjaar na de begintijd van de studie.

2.3.1 Analyse vraag 1

Welke verwachtingen heb je van de studie?

De antwoorden op deze vraag vanuit de beginnende studenten zijn heel divers. Twee van de zes ondervraagden zijn het allebei eens dat je goede begeleiding krijgt, waarvan een derde student hierop aanvult dat je altijd op iemand kan terugvallen. Een vierde student antwoordt dat zij verwacht dat zij uitgebreide dingen krijgt, zij bedoelt hiermee dat studenten lessen krijgen over verschillende doelgroepen. De vijfde student verwacht een pittige opleiding, omdat de opleiding verkort is. De zesde student is de opleiding begonnen zonder enige verwachting.

2.3.2 Analyse vraag 2

Met welke verwachtingen betreffende tot contacten met medestudenten ben je begonnen aan de opleiding?

Student 1 verwachtte dat je als studenten elkaar steunt in de studie, door veel te overleggen. De mannelijke student is zelf iemand die overal voor open staan en eenvoudig contact maakt en verwachtte een nieuwe opleiding dus nieuwe kansen. De andere mannelijke student had niet verwacht dat studenten zo open waren en eenvoudig contact kwamen leggen. Student 4 had goede verwachtingen. Zij ervoer dat je elkaar op introductiekamp goed leert kennen en dat je dit terug ziet in de samenwerking. Student 5 kende niemand toen ze

hierheen ging, zij geeft aan dat ze ook niet op kamp mee is geweest. De laatste student had op het MBO gezeten met veel mannen, en op het HBO zijn het allemaal vrouwen. Op de vraag wat zij hiervan had verwacht voorafgaand de start van de studie, geeft zij geen antwoord op.

***NB:** De opleiding SPH organiseert aan het begin van het schooljaar een introductiekamp van drie dagen, waarin je elkaar leert kennen door middel van spellen en opdrachten.*

2.3.3 Analyse vraag 3

Met welke verwachtingen betreffende tot docenten ben je begonnen aan de opleiding?

Eén van de studenten verwachtte veel steun van de docenten, bijvoorbeeld via de e-mail of gesprekken. Een van de mannelijke studenten verwacht dat de docenten weet waar ze het over hebben, omdat ze een specifiek vak geven. De overige studenten hebben hun ervaringen uitgesproken. De ervaring door de overige vier studenten zijn dat ze goed met de mentor kunnen praten, docenten staan open voor ideeën, de opleiding is met de ervaringen van het introkamp is goed begonnen, het e-mailcontact is snel en er is altijd ruimte voor extra consulten. De laatste student kende niemand van de opleiding SPH toen zij aan de studie begon

2.3.4 Analyse vraag 4

Hoe waren de contacten tussen jou en je medestudenten op het MBO? Ervaar je dat anders op het HBO en kun je daar wat meer over vertellen?

Vier van de studenten hebben allemaal een ander antwoord, maar het komt op hetzelfde neer. Zij vinden het HBO formeel, serieus en zakelijk. De verschillen met het MBO zijn, dat het MBO als nonchalanter wordt ervaren en dat het MBO meer is “omdat het moet” en niet omdat je het wilt.

Een vijfde student antwoordt dat hij/zij vaak geen reactie kreeg op het MBO als je iets vroeg aan zijn / haar klasgenoten en dat dit op het HBO anders is. De laatste student vindt dat het contact ligt aan de persoon zelf. Dit heeft zij zo ervaren doordat zij op het MBO met alleen maar jongens zat en zij heeft ervaren dat jongens losser zijn in gedrag

2.3.5 Analyse vraag 5

Ervaar je verschil in het contact met docenten op het MBO en het HBO?

Twee van de zes studenten hebben daar geen antwoord op kunnen geven. Een van de studenten ervaart het contact nu als beter, de student vindt dat je echt steun krijgt mocht je dat nodig hebben.

De mannelijke student ervaart in sommige opzichten wel verschil. Hij vindt het HBO groot en goed geregeld en het MBO is klein en daar gaat van alles mis.

Bij de derde student viel het verschil met MBO wel mee op het HBO, omdat zij les kregen uit HBO boeken en van HBO docenten.

De laatste student ervaart contact met docenten op het MBO als face to face en op het HBO als via de e-mail.

2.3.6 Analyse vraag 6

Welk gedrag van medestudenten denk je dat jou het meest en minst gaat helpen in de studie? Wat heb jij nodig?

De studenten geven over het algemeen aan dat zij veel aan elkaar hebben. Een van de studenten geeft aan dat vooral de steun en het samen leren haar het meest gaat helpen. Wanneer er geen gehoor wordt gegeven aan wat je als student vraagt is wat haar het minst gaat helpen. De twee mannelijke studenten gaan veel met elkaar om. Mannelijke student nummer 1 vertelt dat flexibiliteit hem het meest gaat helpen, en nonchalant gedrag het minst gaat helpen. Mannelijke student nummer 2 antwoordt dat hij juist nonchalant in elkaar zit, maar door het ijverige karakter van zijn mannelijke medestudent gestimuleerd wordt om door te zetten en om te leren.

Een goede samenwerking, goede afspraken maken gaat student 4 het meeste helpen. Wanneer voorgaande dingen niet goed verlopen, gaat dat de student het minst helpen. De laatste 2 studenten zien allebei graag goede voorbereidingen van de andere studenten en feedback als hetgene wat hun het meest gaat helpen. Wat het minst gaat helpen is, als studenten je tegenwerken en als de klas niet goed is voorbereid.

2.3.7 Analyse vraag 7

Welk gedrag van docenten denk je dat jou het meest en minst gaat helpen in de studie?

De eerste student denkt dat de docenten haar het meest gaan helpen door steun via e-mailcontact. Waar docenten haar het minst mee gaan helpen, dat weet de student niet. De mannelijke student zegt hierover dat het gaat helpen als docenten je niet alleen als student zien maar ook als volwassene zien door je serieus te nemen. Deze student weet dat je op het HBO veel zelf moet doen, maar iets terugverwachten mag wel. Ook deze student had niets wat hem het minst gaat helpen. De volgende mannelijke student vindt het fijn als er veel gestimuleerd wordt en een andere student zegt dat het gaat helpen in de studie als docenten de tijd nemen voor je en voor je openstaan. Wat het meest gaat helpen bij student nummer 5 is dat dat docenten gelijk antwoord geven als je iets vraagt en het minste gaat haar helpen wanneer hoorcolleges nergens over gaan. Specifiek gedrag wat zij als voorbeeld gaf was dat de klas les had van iemand die nog onbekend was en alles oplas van de PowerPoint presentatie. De laatste student antwoordde dat als de e-mails worden beantwoord en er feedback gegeven wordt zodat je verder kan, dat wordt ervaren als een punt waar docenten haar het meest bij gaan helpen.

2.3.8 Analyse vraag 8

Het doel van de opleiding is een professionele hulpverlener neer te zetten, wat stel je je hierbij voor? Voldoet de opleiding tot dusverre aan die verwachtingen?

Deze vraag is heel divers en ook de antwoorden daarop zijn heel divers. De eerste van de twee mannelijke studenten stelt zich voor dat een professionele hulpverlener iemand is die weet hoe hij hulp moet verlenen, en dat je mensen zelf kunt laten zien wat ze fout doen. Tot nu toe vindt hij de opleiding nog niet aan zijn verwachtingen voldoen, omdat het nu veelal theorie is wat je krijgt. Mannelijke student nummer 2 stelt zich voor dat je tijdens de opleiding in ieder geval leert hoe je iemand zo goed mogelijk kunt helpen. Hij vindt dat je dat nu al redelijk goed leert en geeft aan dat dat het geval is bij het vak Methode. Een derde student

stelt zich voor dat je concreet bent in het werk wat je gaat doen, dat je vasthoudt aan de doelstelling van de opleiding en zij vindt dat de opleiding aan die verwachten voldoet. De vierde student stelt zich voor dat je straks, na afloop van de studie, je cliënten goed kan begeleiden en dat je duidelijk bent. Omdat je veel informatie krijgt over alle werkvelden voldoet voor haar de opleiding aan de verwachtingen.

Student vijf stelt zich iemand voor die sociaal is en goed uit zijn/haar woorden kan komen. Iemand die mensenkennis heeft en veel wilt leren. Iemand die goed kan samenwerken en loyaal is aan collega's. Ook bij deze student voldoet de opleiding aan haar verwachtingen, omdat je hier veel leert. De laatste student stelt zich voor dat je goed kan samenwerken, dat je goed bent met mensen. Iemand die professioneel kan handelen en iemand die collega's niet afvalt. De opleiding en de colleges zijn nu, in het eerste jaar heel breed georiënteerd, dus tot nu toe wordt wel aan de verwachtingen voldaan, aldus de laatste student.

Bij deze vraag is er een student, de mannelijke, waarvan de opleiding nog niet aan zijn verwachtingen voldoet. Van de overige vijf studenten voldoet de opleiding wel aan de verwachtingen.

2.3.9 Analyse vraag 9

Wat houdt volgens jou volwassenheid in?

Student nummer 1 vindt dat je op je eigen ben kan staan, dat je jezelf kan reflecteren, dat je weet hoe jij zelf bent en wat mensen van je kunnen verwachten. Student 3 vindt dit ook, met als aanvulling dat je minder hulp nodig hebt van ouders bij alles. Voor de mannelijke studenten houdt dit in dat je je afspraken nakomt, dat je eerlijk bent en je fouten kan toegeven. Dat je onafhankelijk bent en zorg kan dragen voor je eigen zaken. Voor student nummer vijf betekent deze vraag dat je serieus bent. Het bezig zijn met je opleiding, door je erin te verdiepen en de tijd ervoor te nemen.

De laatste student antwoordt hierop dat je gemotiveerd bent en logisch kunt nadenken. Ook dat je je school afmaakt op een normale manier en niet op kinderachtige wijze, zoals altijd afwezig zijn.

2.3.10 analyse vraag 10

Hoe ga jij jezelf ontwikkelen binnen deze studie?

Student nummer 1 gaat haar best doen. Dit gaat zij doen door alles zo goed mogelijk proberen te maken en zo probeert zij zichzelf te ontwikkelen. Mannelijke student nummer 1

vindt dat hij al op de goede richting is en gaat daarmee door. Als er iets is in de studie probeert hij dat te doorbreken of te omzeilen. Nog beter ontwikkelen op het gebied van feedback geven en kritiek kunnen geven aan mensen, is hoe de tweede mannelijke student zich gaat ontwikkelen binnen de studie. Student nummer vier hoopt zich te gaan ontwikkelen als een professionele hulpverlener en een andere student gaat zich ontwikkelen door leerdoelen op te stellen, van daaruit feedback te vragen en aan de feedback te gaan werken. De laatste student heeft nog geen idee.

2.3.11 analyse vraag 11

Loop je ergens aan binnen de studie en waar loop je dan tegen aan?

3 van de 6 studenten lopen tot aan het interview nergens tegen aan. Deze 3 studenten bestaan uit een vrouwelijke en twee mannelijke studenten. De overige vrouwelijke studenten lopen tegen ontwikkelingspsychologie aan, praktijkonderzoek en dat de opleiding een pittige opleiding is. De student loopt tegen ontwikkelingspsychologie aan omdat het een Engels boek is. De volgende student vindt het een pittige opleiding omdat je feitelijk een jaar overslaat en de derde student heeft geen reden waarom zij tegen praktijkonderzoek aanloopt.

2.4 Afgestudeerde studenten

De gemiddelde leeftijd van de afgestudeerde studenten toen zij aan de opleiding begonnen is 20,5 jaar.

2.4.1 Analyse vraag 1

Met welke verwachtingen betreffende tot contacten tussen jou en andere studenten/docenten begon je de opleiding?

Hieruit kwam naar voren dat een van de 6 studenten had verwacht dat ze in een leuke groep terecht kwam. Hier bedoelt zij mee dat er niet gediscrimineerd word en dat de groep goed met elkaar om kan gaan. Van de docenten had zij veel steun en uitleg verwacht over de inhoud van de opleiding.

Een andere student geeft aan dat zij dat had begrepen dat je op het HBO veel moet samenwerken, maar ze had niet verwacht dat het zo extreem zou zijn. Daar bedoelt zij mee dat ze niet had verwacht dat er daadwerkelijk een jaar in een groep gewerkt moest werken. Student drie had hoge sociale verwachtingen, omdat SPH een sociale opleiding is. Zij had de verwachting dat studenten onderling anders met elkaar om zouden gaan dan op haar vorige studie. Specifiek gedrag wat zij bedoelt met het omgaan met elkaar is aan de afspraken houden, socialere omgang, minder ik-gericht, pesten, uitlachen of buitensluiten.

Student nummer 4 had positieve en negatieve verwachtingen. De positieve verwachtingen waren dat de studenten volwassener zouden zijn omdat ze ouder zijn en omdat alle studenten op het MBO hebben gezeten. De negatieve verwachting was dat er veel ruzies, discussies en geroddel zou zijn omdat het een vrouwenberoep / -opleiding is

Een andere student verwachtte leuke contacten en gezellige meiden.

De laatste student had positieve verwachtingen. Zij verwachtte dat haar medestudenten sociaal waren en niet zo kinderachtig als op het MBO. Verder verwachtte zij, net als op het MBO, begeleiding van docenten in opdrachten en verslagen.

2.4.2 Analyse vraag 2

Zijn deze verwachtingen uitgekomen? Kun je daar wat meer over vertellen?

Alle studenten, 6 in totaal, geven aan dat aan hun verwachtingen is voldaan. Bij student nummer 1 zijn de verwachtingen over de groep uitgekomen, omdat het een gezellige groep was. Ook de verwachtingen van sommige docenten zijn uitgekomen, maar hier is verder geen uitgebreid antwoord op. Ook van student nummer 2 zijn ze uitgekomen, meer dan zij verwacht had omdat je erg lang in groepjes moest werken.

Student nummer 3 geeft aan dat de verwachtingen absoluut zijn uitgekomen, alsof er een soort omschakeling is geweest. Van student nummer 4 zijn de verwachtingen uitgekomen omdat je goed kon merken in de klas dat iedereen al veel praktijkervaring op had gedaan, dit merkte je vooral aan de gezamenlijke opdrachten. Ook de negatieve verwachtingen zijn voor deze student uitgekomen, omdat het er soms hard aan toe ging in de klas.

Student nummer 5 heeft een gezellige, kleine klas gehad. Het was niet altijd even gezellig, omdat iedereen zijn eigen karakter heeft en zijn eigen manier van doen. Maar gelukkig hoef je het niet met iedereen goed te vinden. De laatste student zegt dat aan haar verwachtingen is voldaan door het niveau van de studenten. De verwachtingen van docenten had zij anders verwacht omdat je wel begeleiding krijgt, maar dat is meer het uitleggen van de lesstof.

2.4.3 Analyse vraag 3

Welke verschillen heb jij ervaren in de omgang met medestudenten tussen het MBO en het HBO?

Student nummer 1 heeft ervaren dat Hbo studenten meer een plan hebben en zich daarop focussen. MBO studenten zijn daarin gemakkelijker, zij zitten nog vast in het MBO gedrag, zoals dat alles voor je wordt gedaan. Student nummer 2 vindt het HBO serieuzer dan het MBO. Als voorbeeld stelt zij dat als je op het MBO een groepsopdracht moest maken, je elkaar kon laten stikken en op het HBO is dat moeilijker omdat je uiteindelijk wordt afgerekend met hetzelfde cijfer. Op het HBO zie je heel erg dat de volwassenheid groeit, dat studenten ook over andere dingen gaan praten zoals toekomst en werk. Op het MBO ging het meer over algemene dingen, aldus student 3. De verschillen die student 4 heeft ervaren is de mate van hoe serieus iemand is. Op het MBO deed je maar wat en was het meer lol maken. Op het HBO is het veel serieuzer, andere gespreksonderwerpen en meer gefocust op de opleiding. Iedereen streeft naar hetzelfde doel. Student 5 heeft motivatie verschillen ervaren. Zij merkte dat studenten op het HBO meer gedreven zijn omdat dit is wat je wilt. Op het Mbo was dat vaak niet het geval. Een MBO diploma is je basisdiploma dus die moet je wel hebben. In de omgang met elkaar merk je ook wel dat mbo studenten niet heel serieus zijn. De laatste student ervaart verschillen in het niveau van studenten. Het MBO gaf haar het gevoel dat je moet, terwijl de meeste studenten bewust voor het HBO hebben gekozen omdat je je wilt specificeren.

2.4.4 Analyse vraag 4

Welke verschillen heb jij ervaren in de omgang met docenten tussen het MBO en het HBO?

1 van de 6 studenten heeft geen verschillen ervaren. Dit was student nummer 1. Student nummer 2 werd op het MBO meer begeleid. OP het HBO heeft zij gemerkt dat het meer van de studenten af moet komen, de docenten verwachten dat je meer van jezelf laat zien.

Student 3 vindt dat MBO docenten niet stevig in hun schoenen staan. De klas waar zij deel van uitmaakte liep zo over de docenten heen.

Op het MBO werd je meer begeleid in je werkstukken en verslagen, vertelt student nummer 4. Hier zaten de docenten bovenop je werk. Op het HBO is dat anders, daar krijg je een reader en een inleverdatum en verder mag je het zelf uitzoeken. Er wordt dus meer zelfstandigheid verwacht.

Student 5 ervaart dat MBO docenten makkelijker zijn, ze begeleiden je meer. Bijvoorbeeld dat je zelf kon kiezen wanneer je iets inleverde. De docenten op het HBO begeleiden je minder.

Student 5 vertelt dat HBO docenten allemaal zijn gespecificeerd in een bepaald vak, zij hebben daar de kennis in opgedaan. MBO docenten hebben daarentegen meer algemene kennis.

2.4.5 Analyse vraag 5

Hoe heb je het contact met medestudenten ervaren? En met docenten?

Student 1 geeft aan dat het soms lastig, maar dat het wel goed is gegaan. Wat lastig is geeft zij niet aan, maar zij geeft wel aan dat het handig dat er telefoons en email bestaan, zodat de communicatie beter verloopt. Met docenten vond zij het e-mailen lastiger omdat je soms lang op antwoord moest wachten.

Student 2 heeft het contact met medestudenten als fijn ervaren, maar af en toe ook wel lastig omdat je met studenten in een groepje zit waar je het minder mee kan vinden. Met docenten heeft zij het contact goed ervaren, omdat zij altijd de mogelijkheid om terug te vallen op de docent als zij iets niet snapte. Docenten verwachten dat er veel uit jezelf komt. Het heeft een jaar moeten duren voor zij hier aan gewend was geraakt.

Positieve en negatieve verwachtingen heeft student 3 gehad. Zij vertelt: Als er conflicten zijn dan heb je daar ook een bepaalde verwachting bij hoe die wordt opgelost. Maar soms is dat niet zo en dat kan door allerlei omstandigheden anders lopen. Over het algemeen is zij tevreden. Met de docenten heeft zij het contact ervaren als positief, omdat de docenten je niet als nummer zien, ze zien je echt als persoon en ze willen echt helpen als er iets is. Ze doen wat met je feedback en ze hebben een professionele houding.

Student 4 heeft het contact als fijn ervaren. Van de mensen met wie zij goed omging heeft ze steun en motivatie gehad. Zij geeft aan dat je ook met andere studenten heb, maar op een andere manier. Soms verliep het contact niet goed, als in een groepje moest werken met mensen waar je het niet goed mee kan vinden. Het contact met docenten heeft zij als goed ervaren. Als er iets was of er was iets niet duidelijk dan kon zij altijd op de docenten terugvallen. Wel met een bepaalde afstand, want er wordt zelfstandigheid verwacht.

Student 5 heeft de contacten zowel fijn als niet fijn ervaren. Met een paar studenten deed zij ook buiten school om leuke dingen maar met sommige studenten was het contact minder fijn, omdat je totaal niet op een lijn zit met diegene. Met docenten was het contact ook fijn, de docenten hebben een goede vakkennis waardoor zij dat ook goed kunnen overbrengen.

De laatste student heeft het contact heel goed ervaren. Met de meesten kon zij het goed vinden. Met sommige studenten niet maar daar ga je dan toch niet mee om. Zij heeft wel gemerkt dat haar medestudenten en zijzelf ook, echt streven naar het doel om het diploma te halen. Met het contact tussen haar en docenten ervoer zij het ook goed, omdat de docenten er altijd voor je zijn. Wel heeft zij gemerkt dat naarmate het jaar vordert, docenten meer afstand van je gaan nemen. Aan de ene kant is dit wel goed, want je moet het toch zelfstandig doen, maar aan de andere kant is het soms te vroeg om dat te doen voor bepaalde studenten.

2.4.6 Analyse vraag 6

Welk gedrag van medestudenten hebben jou het meest en het minst geholpen in de studie?

Wat het meest heeft geholpen bij student 1 is dat de samenwerking goed verliep, omdat zij in een groep kwam met mensen die haar liggen. Hierin hielpen het maken van goede afspraken en elkaar aanspreken op dingen, Bovendien was iedereen gemotiveerd. Wat haar het minst heeft geholpen is dat de concentratieboog van sommige studenten niet heel hoog is, met als effect dat de een werd afgeleid en er zo meerdere volgenden. Dit was vooral merkbaar in grote lessen, zoals hoorcolleges

Wat voor student 2 het meest heeft geholpen is dat haar groepsgenoten echt volgens planning werkten. Wat haar het minste heeft geholpen was de rumoerigheid in de klas. Als je goed aan het opletten was werd je wel weer gestoord in je concentratie

Dat sommige meiden student 3 goed konden motiveren omdat zij goed met hun kon opschieten heeft student 3 het meest geholpen/ Wat haar het minst heeft geholpen is dat een van de studenten moest stoppen met de opleiding en daardoor de groep uiteenviel, waarna het herpakken van de opdracht erg lastig was. Ook het feit dat de hoorcolleges altijd luidruchtig waren en dat je daardoor de helft van de les miste heeft haar niet geholpen.

Het gedrag wat het minst heeft geholpen voor student 4 is dat het niveau van het functioneren van de student eigenlijk te laag is voor het functioneren van de hele groep. Dit resulteerde in het niet kunnen meekomen met de groep. Wat het meest heeft geholpen is het kunnen bespreken van ongewenst gedrag. Ook het goede samenwerken, aan afspraken houden en dingen uit handen geven hebben student 4 het meest geholpen

Wat het meest heeft geholpen voor student 5 is dat zij met sommige studenten een goede band heeft opgebouwd, waarin ze elkaar steunen en motiveren als het studeren even niet lukt. Ook het feit dat we allemaal van een MBO opleiding komen, en dus allemaal praktijkervaring hebben, heeft geholpen. Wat mij het minst heeft geholpen is de rumoerigheid in de hoorcolleges. Er was vaak teveel ruis waardoor de concentratie wegviel en dit ongunstig is voor de lesstof. OOK het werken in groepjes heeft de student niet geholpen, omdat sommige karakters met elkaar botsten

Ook student 6 geeft aan dat het rumoer in de lessen haar niet heeft geholpen. Het zijn veel prikkels die je binnenkrijgt en alles heeft effect op elkaar. Wat ook niet heeft geholpen voor deze student, is als studenten afspraken niet nakomen. Wat wel heeft geholpen is het contact met studenten waar ik het goed mee kon vinden. Je motiveert elkaar, maar je kunt ook tegen elkaar klagen om je hart te luchten.

2.4.7 Analyse vraag 7

Welk gedrag van docenten hebben jou het meest en minst geholpen in de studie?

Volgens student 1 praten sommige docenten te lang en te uitgebreid, waardoor je je concentratie verliest. Wat haar het meest heeft geholpen is dat docenten er altijd voor je zijn en altijd hun best voor je doen. Voor student 2 hebben de docenten die het meest consequent waren, haar het meest geholpen. Deze docenten corrigeerden echt en bleven bij wat ze zeiden. Zij kan geen antwoord geven wat haar het minst heeft geholpen

Student 3 heeft van de docenten voornamelijk alleen maar positieve dingen meegemaakt. Zij zegt dat sommige docenten heel goed kunnen uitleggen en leuk les geven en dat trekt haar heel erg aan, zij voelt zich hier geïnteresseerd door.

Wat voor student 4 het meest heeft geholpen is dat de docenten kritisch zijn, ze om je geven, goede feedback geven en naar je luisteren. Wat het minste heeft geholpen voor student 4 is dat docenten te laat reageren op email en dat zij zich afvraagt of docenten soms niet te

kritisch zijn/ Als voorbeeld stelt zij de beoordeling op haar scriptie. Haar beoordelaar neemt haar afstuderen op masterniveau mee in de beoordeling, waardoor deze vrouw te kritisch is. In tegenstelling tot student 4, vindt student 5 dat het snelle mailcontact met docenten haar juist wel heeft geholpen. Wat voor student 5 het minst heeft geholpen is de frequentie van begeleiding. Zij had meer begeleiding verwacht, omdat zij dit ook ervoer op het MBO. De laatste student geeft ook aan dat de begeleiding haar het minste heeft geholpen. Vooral in het begin had zij meer begeleiding willen hebben, omdat de overstap van MBO naar hbo een cruciaal punt is. Wat haar het meest geholpen is dat docenten altijd voor je klaarstaan.

2.4.8 Analyse vraag 8

Waar ben je tegen aangelopen binnen de studie met betrekking tot omgang met medestudenten en docenten?

Waar student 1 tegen aan gelopen is, is dat zij niet assertief genoeg was in het begin. Ook had zij in het begin van de studie vaak woorden met een docent. Daar liep zij tegen aan, omdat zij het gevoel had dat zij niet geloofd werd en door die conflicten werd benadeeld op haar toetsen.

Student 2 liep aan tegen de docenten die heel langzaam les gaven en dat je daardoor al gauw merkte dat de klas dat vervelend vond.

Student 3 is het over algemeen tevreden.

Student 4 en 5 lopen allebei tegen de hoorcolleges aan. Als argumentatie wordt aangegeven dat het vaak grote groepen zijn en er dus teveel prikkels zijn.

Student 4 geeft aan dat zij is aangelopen tegen de begeleiding in de overgang van MBO naar HBO en student 5 vult nog aan dat sommige studenten alles halen en overal doorheen sluizen, terwijl ze er nooit zijn.

De laatste student liep tegen de lessen aan, er zijn teveel prikkels bij lessen met grote groepen.

2.4.9 Analyse vraag 9

Het doel van de opleiding is een professionele hulpverlener neer te zetten wat vind je ervan hoe de opleiding hier mee om is gegaan? Wat kon er beter en wat is goed gegaan?

Student 1 vindt dat er meer praktijk in de opleiding kan. Zij vindt dat hoe meer praktijk je krijgt, hoe beter je in je vak wordt.

Student 2 vindt dat de opleiding hier goed mee om is gegaan, omdat zij zich nu een professional durft te noemen. Wat beter kan is meer praktijk. We hebben veel theorie gehad en juist praktijkervaring is goed.

Student 3 denkt dat de opleiding daar goed mee is omgegaan, door bepaalde eisen te stellen op je stage en de verslagen die je in moet leveren.

Student 4 vindt dat de opleiding daar wel goed mee omgaat. Bij alle opdrachten die je in moet leveren, horen bepaalde competenties, die je moet halen. Al die competenties bij elkaar maakt je een professionele hulpverlener. Wat beter zou kunnen, is meer praktijk toevoegen aan de opleiding.

Ook student 5 vindt dat de opleiding hier professioneel mee om is gegaan. Het niveau was dusdanig hoog genoeg dat je echt wel hard moest werken om een vak te halen. Door verschillende lessen proefde je van de praktijk, zoals hulpverlenersgesprekken of gedragsinstructies. Zij denkt dat er meer praktijk kan worden gegeven.

Student 6 geeft aan dat ook zij het goed vindt hoe de opleiding hier mee om is gegaan. Er zijn genoeg lessen geweest, waarin je kon leren hoe je als hulpverlener hoort te gedragen.

Wat beter kan is meer duidelijkheid in de opdrachten, soms waren deze wat vaag.

2.4.10 Analyse vraag 10

Wat houdt volgens jou volwassenheid in en hoe ben jij hiermee omgegaan?

Volwassenheid voor student 1 houdt in dat je zelfstandig je dingen kan doen. Hoe zij daarmee om is gegaan is zelfstandig zijn en respect hebben tegenover mijn medestudenten en docenten

Volwassenheid voor student 2 is klaargestoomd worden tot professional in de samenleving en dat is bij mij tot nu toe wel gelukt.

Voor student 3 houdt volwassenheid in dat je professioneel omgaat met anderen. Hierbij kun je denken aan het openstaan voor een ander zijn mening. Je kunt tot een compromis komen als je in conflict komt met verschillende meningen, maar wel op een volwassen manier. Hiermee bedoelt zij zonder het kleineren van de ander en achter de rug praten.

Volwassenheid voor student 4 is dat je bewust bent van jezelf. Je handelt en denkt op je eigen manier, dat moet je ook kunnen verantwoorden. Zelfstandigheid is ook volwassenheid, je moet voor jezelf kunnen zorgen.

Voor student 5 houdt volwassenheid in dat je zelfstandig kunt functioneren, onafhankelijk kunt zijn en verantwoording kunt dragen voor jezelf en datgene wat je doet. Ik ben er niet bewust mee omgegaan.

Voor de laatste student houdt volwassenheid in dat je je eigen beslissingen en keuzes kunt maken op de juiste manier. Je kunt onafhankelijk zijn en zelfstandig in het leven staan.

2.4.11 Analyse vraag 11

Hoe vind je dat je jezelf hebt ontwikkeld t.a.v. volwassenheid tijdens de studietijd?

Student 1 vindt dat zij zich goed heeft ontwikkeld. Zij vindt zichzelf nu zelfstandig genoeg om bepaalde dingen te doen, zoals dingen te onderzoeken of te functioneren op de werkvloer.

Student 2 vindt dat zij lichamelijk en emotioneel goed ontwikkeld is als volwassene. Zij heeft veel kennis opgedaan waardoor zij merkt aan zichzelf dat zij volwassener in het leven staat. In het begin van de studie was zij nog heel erg van het afwachten en verwachte veel begeleiding, terwijl ik nu merk dat ik volwassener ben. Ik vraag meer van mijzelf door mezelf te onderzoeken.

Student 3 vindt dat zij wel gegroeid is. Dat komt door stage en omstandigheden met andere studenten. Zij vindt dat zij een professionele hulpverlener is.

Student 4 vindt dat zij zichzelf behoorlijk heeft ontwikkeld op het zelfstandige vlak en de zelfkennis die zij heeft verworven. Deze kennis heeft zij verworven door de gebeurtenissen in het leven maar ook door lessen zoals supervisie, waarin je diep naar jezelf moet kijken.

Student 5 heeft zich goed ontwikkeld, het HBO is op z'n niveau dat je wel volwassen moet worden. Het is niet kinderlijk meer en je moet continu naar jezelf kijken. Zij denkt dat als je goed weet hoe je zelf bent dat je dan goed op weg bent naar volwassenheid

De laatste student vindt dat dat zij zich ook goed heeft ontwikkeld, als zij kijkt naar hoe zij was en hoe zij nu is. Ze is uit haar schild gekropen, heeft meer van zichzelf laten zien

2.4.12 Analyse vraag 12

Hoe vind je dat je jezelf hebt ontwikkeld t.a.v. contact met medestudenten en docenten?

Student 1 vindt dat zij zichzelf goed heeft ontwikkeld. In het begin was zij veel stiller maar door in groepjes te werken en meer met docenten in contact te komen heeft zij meer van zichzelf kunnen laten zien.

Student 2 zou het anders aangepakt hebben. In het begin irriteerde zij zich snel aan dingen terwijl ik er nu juist over zou praten. Over docenten heeft zij niets

Student 3 heeft zich ontwikkeld door conflicten niet uit de weg te gaan, om ze op te lossen op een zo professionele manier. Op het einde van je studie kan je dat steeds meer toepassen.

Student 4 geeft nu eerder haar mening en is minder bang om wat de reactie van een ander zal zijn. Dit komt omdat zij nu meer kan verantwoorden waarom zij die mening heeft.

Student 5 vindt dat zij zichzelf goed heeft ontwikkeld en student 6 ziet niet echt een verschil.

2.5 Docenten

Totaal zijn er 3 docenten geïnterviewd. Allen geven zij les in de verkorte leerroute van de SPH. Vakgebieden zijn methode, werkveldverkenning, sociologie en SLB. SLB staat voor studieloopbaanbegeleider.

5.2.1 Analyse vraag 1

Wat is uw relatie met betrekking tot de verkorte leerroute SPH?

Docent 1 is de afgelopen 15 jaar coördinator geweest van de verkorte leerroute. Deze man is ook SLB-er van de klassen in de verkorte leerroute en is medeoprichter van de verkorte leerroute. Bovendien geeft hij les in SLB.

Docent 2 geeft lessen in de verkorte leerroute. De lessen die hij geeft zijn methode en oriëntatie social work.

Docent nummer 3 geeft al heel lang les. Hij heeft alles klassen al gehad met betrekking tot de lessen ethiek en sociale uitsluitingen.

5.2.2 Analyse vraag 2

Wat verstaat u onder omgang?

Docent 1 verstaat hieronder de manier hoe mensen zich in gedrag tot elkaar verhouden. Daarbij niet alleen het gedrag, maar ook de houding.

Docent 2 verstaat onder omgang hoe studenten met elkaar praten en tegen elkaar praten.

Docent 3 kenmerkt omgang als de het contact tussen studenten en docenten en alles wat er gebeurt tussen die twee.

5.2.3 Analyse vraag 3

De opleiding verwacht een bepaalde mate van volwassenheid, wat houdt dat in volgens u?

Volgens docent 1 is dit dat je je niet puberaal gedraagt. Daarmee wordt bedoeld dat je je niet kinderachtig gedraagt, zoals negeren en ruzie zoeken, Volgens de andere docenten houdt dit in dat je verantwoordelijk wordt gesteld in wat je doet en de keuzes die je maakt.

5.2.4 Analyse vraag 4

Wat er wordt verwacht in de omgang van eerstejaars studenten van de verkorte leerroute.?

Docent 1 geeft aan dat hij in het begin, bij de intakegesprekken die hij voert, de studenten al instrueert dat ze op het MBO erg verwend zijn. De studenten hebben nooit hoeven werken.

OP het Hbo wordt alles anders, De Studenten kunnen vanaf dan een hele nieuwe start maken, dat je niet meer kan uitstellen en dan op die manier succes kan gaan maken. Docent

2 verwacht van eerstejaars studenten, dat de studenten nog wat instructie nodig hebben hoe zij zich moeten gedragen en wat de grenzen zijn in gedrag. Docent 3 vindt het terecht dat de opleiding een volwassen houding vraagt en dat betekent dat je in hoge mate verantwoordelijk gesteld wordt wat je doet en de keuzes die je maakt.

5.2.5 Analyse vraag 5

Wat is volgens u nodig om het HBO eigen te krijgen, oftewel succesvol te kunnen studeren?

Docent 1 geeft aan dat dat een veilige stamgroep is samen met een studeerbaar curriculum waarin niet teveel pieken zijn. De veilige stamgroep is een groep waarin mensen zichzelf kunnen zijn en elkaar kunnen helpen. Het is dus niet de kwaliteit van lesgeven, en hoe hard je je best doet, maar juist hoe je als SLB-er de groep gebruikt om elkaar te steunen. Het is de omgang onderling.

Docent 2 geeft aan dat het nodig om succesvol te kunnen studeren dat je met mensen omgaat van een vergelijkbaar niveau, zodat je wel gelijkwaardige partners hebt. Je hebt een klik nodig, een soort raakvlak. Ook heb je motivatie nodig, zowel van je medestudenten als docenten.

Volgens docent 3 zijn er 2 dingen. De eerste is dat hij denkt dat er meer gebruik gemaakt zou kunnen worden van de praktische ervaring dat verkorte leerroute studenten hebben. Het tweede wat deze docent aangeeft is dat er in een eerder stadium gebruik gemaakt kan worden van begeleiding op het cognitieve deel van de studenten. Wat de docent nu te vaak ziet, is dat studenten met veel worstelingen in het laatste jaar komen dan nog steeds dingen moeten doen waar ze bijna onderuit gaan omdat dat te moeilijk is.

5.2.6 Analyse vraag 6

Zijn er dingen waar u tegen aan loopt of die u anders zou willen zien binnen de verkorte leerroute?

De docenten geven aan dat er meer gebruik gemaakt kan worden van de praktische ervaring van studenten en meer begeleiding op het cognitieve deel, het leren.

Ook de communicatie tussen MBO en HBO kan steviger, om de studenten meer voor te bereiden op de overgang.

Hoofdstuk 3: Verbinding met de literatuur

3.1 Jongvolwassene

De studenten die geïnterviewd zijn in dit onderzoek vallen onder het kopje jongvolwassene.

De leeftijd van jongvolwassenen ligt tussen de 18 en 36 jaar.

Deze fase is belangrijk voor dit onderzoek omdat deze fase al begint bij de adolescentie. Als adolescent is het je taak om je bewust te worden van je eigen individu, en wat jouw rol is in de toekomst. In deze fase proberen adolescenten te ontdekken wie zij zijn door zelf keuzes te maken op het persoonlijke, beroepsmatige, seksuele en politieke vlak. Wanneer dit niet lukt, is er sprake van identiteitsverwarring. De adolescenten kunnen dan geen sociale rollen aannemen of kunnen problemen krijgen met (het aangaan van) hechte relaties. Wanneer deze fase wel goed is afgerond, zijn de adolescenten klaar voor de volgende fase: de vroege volwassenheid.

Dit bevestigt een van de drie docenten die is geïnterviewd. Deze docent, bij vraag 5.2.4 zegt hierover dat het nodig is om succesvol te kunnen studeren dat je met mensen omgaat van

een vergelijkbaar niveau, zodat je wel gelijkwaardige partners hebt. Je hebt een klik nodig, een soort raakvlak. Ook heb je motivatie nodig, zowel van je medestudenten als docenten.

3.2 Cognitieve ontwikkeling

“Wat is het dat het denken van adolescenten onderscheid van dat van jongere kinderen? Een van de belangrijkste veranderingen is het vermogen om verder te denken dan de concrete, huidige situatie en te bedenken wat er zou kunnen gebeuren of hoe iets zou kunnen zijn. Adolescenten kunnen verschillende abstracten mogelijkheden in hun hoofd oproepen en ze kunnen zaken in relatieve zin beschouwen, terwijl jonge kinderen alleen absoluut kunnen denken.” (Feldman, 2005, pg 452).

Het overgrote deel van jongeren besteden hun tijd aan school. School is daarbij niet alleen een leeromgeving, maar ook een leefomgeving. Een belangrijke factor voor het slagen voor de opleiding is de motivatie van de jongvolwassene. De motivatie is verder uitgewerkt in de paragraaf hieronder.

3.2.1 Motivatie

De definitie van motivatie is kort en krachtig: een kracht die mensen beweegt zich te gedragen zodanig dat bepaalde uitkomsten verwezenlijkt kunnen worden, of met andere woorden ‘het willen doen wat nodig is om je doelen te bereiken’. Mens en Samenleving. *Motivatie in sociale psychologie*. <http://mens-en-samenleving.infonu.nl/psychologie/99939-motivatie-in-sociale-psychologie.html> Geraadpleegd op 1 mei 2013

“Motivatie en inzet bepalen de prestatie. Als een student zich niet gemotiveerd voelt zal deze zich ook niet inzetten met als gevolg dat de prestaties bedroevend zullen zijn. Motivatie bestaat uit intrinsieke en extrinsieke motivatie. Intrinsieke motivatie houdt in dat de student uit zijn eigen interesse wil leren. Extrinsieke motivatie wordt vergeven door beloningen of straffen van buitenaf. De extrinsieke motivatie kan de intrinsieke motivatie stimuleren. Bijvoorbeeld een docent die zijn studenten beloofd eerder te stoppen met de les, krijgt het mogelijk voor elkaar dat de studenten zich actief gaan inzetten”. (Bil en de Bil, 2006, pg 352-352)

Over het algemeen lees je in de interviews dat doordat je samen streeft naar hetzelfde doel, je elkaar motiveert.

In de interviews bij de studenten die afgestudeerd zijn vind je het begrip motivatie terug bij de vragen 2.4.5 en 2.4.6. Bij vraag 2.4.5 geeft een student aan dat zij het contact tussen haar en haar medestudenten als fijn heeft ervaren. Vooral van studenten met wie zij goed omging heeft zij steun en motivatie gehad.

Vraag 2.4.6 was de vraag welk gedrag van het meeste en het minst hebben geholpen binnen de studie. Een van de studenten vond het fijn dat iedereen gemotiveerd was. Een andere student geeft aan dat zij goed gemotiveerd werd doordat ze met een aantal meiden goed omging.

De docenten geven aan bij vraag 5.2.4 dat er motivatie nodig is wil je succesvol kunnen studeren op het HBO. Deze motivatie kan zich goed uiten als de studenten op vergelijkbaar niveau zijn en als er een klik is tussen de studenten, een raakvlak. Het motiveren van elkaar is van belang in een veilige stamgroep.

3.3 Sociale ontwikkeling

“Wanneer aan 7- tot 8-jarigen gevraagd wordt om andere mensen te beschrijven, dan is de kans groot dat ze zich focussen op concrete kenmerken, zoals de manier waarop de mensen er uitzien, hoe ze gekleed zijn of met welke auto ze rijden (Livesley & Bromsley, 1973).

Adolescenten daarentegen vermelden meer abstracte eigenschappen, zoals intelligentie, vriendelijkheid en temperament. Zij kunnen andermans motieven, gevoelens en sociale rollen inschatten (Shantz, 1983). Als gevolg hiervan vormen adolescenten een diepere psychologische indruk van andere mensen en begrijpen ze de rollen die mensen in verschillende situaties spelen. ” (Roediger, Capaldi, Paris, Polivy, Herman, 2001, p. 421).

3.3.1 Toekomstperspectief

Jongeren zitten in een proces van identiteitsvorming. In deze levensfase doet zich een intense identiteitscrisis voor, wat staat voor het maken van belangrijke beslissingen en verkenning van de toekomstmogelijkheden. Dit kan zijn op gebieden van beroep, politiek, sociaal of seksueel.

Jongeren zijn in deze fase gericht op de toekomst. Onder toekomstperspectief verstaan we in dit geval het bewustzijn van toekomst en de relatie tussen huidige activiteiten, keuzes en latere uitkomsten. Schoolprestaties zijn gerelateerd aan dit toekomstperspectief. In de adolescentiefase wordt het toekomstperspectief vaak gedeeld met adolescenten van dezelfde lichte, in dit geval de opleiding. (Boom van den, 1999, pg 54)

In de interviews bij de eerstejaars studenten van de verkorte leerroute, paragraaf 2.3.9 wordt gevraagd wat zij verstaan onder volwassenheid. Volwassenheid kun je in dit opzicht relateren aan toekomstperspectief, omdat de studenten zich tijdens de studie aan het ontwikkelen zijn op dit gebied.

Als studenten kijken met een blik naar de toekomst vinden zij dat je op eigen benen moet kunnen staan, dat je jezelf kunt reflecteren en dat je weet hoe je in elkaar zit. Je moet op eigen benen kunnen staan, en steeds minder hulp nodig hebben van je ouders. Dit betekent dat je zorg moet kunnen dragen over je eigen zaken.

3.3.2 Leeftijdsgenoten

“In de ogen van talloze ouders is de telefoon het meest toepasselijke symbool voor de adolescentie. Voor veel zonen en dochters lijkt het een onmisbaar instrument, waarmee ze contact kunnen houden met vrienden die ze eerder op die dag al uren hebben gezien. De ogenschijnlijke dwangmatige behoefte om met vrienden te communiceren laat zien hoe belangrijk leeftijdsgenoten in de adolescentie zijn. Vanaf hun basisschooltijd brengen kinderen steeds meer tijd door met leeftijdsgenoten en worden relaties met leeftijdsgenoten steeds belangrijker. Er is waarschijnlijk geen andere periode in het leven waarin die relaties zo belangrijk zijn. (Feldman, 2005, p. 499).

Adolescenten kunnen hun meningen, ervaringen en ontwikkeling met leeftijdsgenoten vergelijken en evalueren. Dit wordt “sociale vergelijking” genoemd in de ontwikkelingspsychologie.

Ouders kunnen die sociale vergelijking niet bieden. Zij zijn daar allang in uitgegroeid waardoor adolescenten naar leeftijdsgenoten toetrekken (Feldman, 2005, p. 499).

In de interviews geven komt het begrip “sociale vergelijking” vooral terug bij de docenten. Zij zijn van mening dat je een raakvlak met elkaar moet hebben, een klik waardoor je succesvol kunt studeren.

De studenten, zowel de eerstejaars als de afgestudeerde geven aan dat zij allemaal streven naar hetzelfde doel, namelijk het halen van het diploma. Raakvlakken met elkaar zijn dat de studenten allemaal van het MBO komen en ook allemaal praktijkervaring hebben.

Met die raakvlakken refereren de studenten zich aan elkaar. Dat refereren wordt genoemd in het begrip: “referentiegroep”. (Feldman, 2005) zegt hierover: een referentiegroep is een groep mensen met wie men zichzelf vergelijkt.

3.4 Omgang

Met omgang wordt bedoeld de manier hoe studenten met elkaar, maar ook met docenten en vice versa met elkaar omgaan. Gedraagt de student zich naar de verwachtingen van de docent, zoals verwacht op een HBO opleiding. Geldt dit ook voor docent naar student? Is er sprake van wederzijds respect en een bepaalde mate van gedrag waarin een volwassenheid naar voren komt?

In de literatuur is weinig te vinden over wat de verwachting van het gedrag van studenten is op een HBO opleiding. Wel zijn de docenten hierover geïnterviewd. Wat zij verwachten van eerstejaars studenten is een volwassen houding, want je wordt in hoge mate verantwoordelijk gesteld in wat je doet en de keuzes die je maakt. Ook wordt verwacht dat de studenten in het begin nog wat instructie nodig hebben in hoe zij zich moeten gedragen en wat de grenzen zijn. Als laatste wordt er benoemd dat het HBO een nieuwe kans is voor de beginnelingen, omdat je nu niet meer verwend wordt zoals op het MBO het geval was.

Omgang kun je ook beschrijven met het begrip “bejegening”. Onder een goede bejegening wordt verstaan dat je op een respectvolle en gelijkwaardige manier met elkaar omgaat.

Omgang en bejegening staan dus heel dicht bij elkaar.

Omdat de literatuur heel weinig over “omgang” te melden heeft, gaan we over op bejegening, omdat dit in principe hetzelfde is. Ik zal dit begrip vertalen naar de omgang van studenten en docenten met elkaar.

Bosch (2003) zegt: ‘Respectvolle bejegening: een kwestie van visie, attitude en kritische zelfreflectie. In de omgang met andere mensen neem je jezelf altijd mee. Het is daarom belangrijk te weten wie je zelf bent, wat het effect is van je benaderingswijze op het gevoel van de ander en hoe de relatie met die ander eruit ziet.’

Met respectvolle bejegening gaat het volgens Bosch altijd om de volgende logica: visie, attitude en kritische zelfreflectie.

‘Met de visie geef je aan hoe je, gezamenlijk met anderen, met de cliënt wilt omgaan, hoe je hem wilt bejegenen. Met je attitude geef je de visie in de praktijk gestalte: bijvoorbeeld je verplaatsen in een ander, zoeken naar de betekenis van gedrag, iemand daadwerkelijk bejegenen zoals jezelf ook bejegend zou willen worden en samenwerken met anderen. Met kritische zelfreflectie kom je nog dicht bij je diepere drijfveren, bij je ik. Je kijkt heel scherp naar je eigen handelen, je houding en je persoonlijkheid. Met kritische zelfreflectie vraag je je bijvoorbeeld af wie je nu bent, hoe normatief je bent en in hoeverre je jezelf accepteert.’ (Bosch, 2003)

De antwoorden in hoofdstuk 2, paragraaf 2.3.9 en paragraaf 2.4.10 komen het meest overeen deze literatuur. De vraag was wat volwassenheid inhield voor de student. De reden dat voor deze vraag is gekozen in verbinding met deze literatuur is dat de visie van de student, dus hoe je naar dingen kijkt, je attitude (houding) en je zelfreflectie in combinatie staan met volwassenheid.

Volgens de eerstejaars en de afgestudeerde studenten houdt volwassenheid is dat je weet hoe jijzelf bent en wat mensen van je kunnen verwachten. Ook het openstaan voor een

ander zijn mening is belangrijk. Dit kun je koppelen met in het stuk over respectvolle bejegening van Bosch. Hierin komt visie voor, en met visie geeft je aan hoe je, gezamenlijk met anderen, met de cliënt om wil gaan en hoe je deze wilt bejegenen.

Over de attitude zeggen de studenten dat je je afspraken na moet komen, eerlijk bent en je fouten kan toegeven.

Dit klopt met de literatuur, want met je attitude geef je de visie in de praktijk gestalte: bijvoorbeeld je verplaatsen in een ander, zoeken naar de betekenis van gedrag, iemand daadwerkelijk bejegenen zoals jezelf ook bejegend zou willen worden en samenwerken met anderen.

De kritische zelfreflectie: Met kritische zelfreflectie kom je nog dicht bij je diepere drijfveren, bij je ik. Je kijkt heel scherp naar je eigen handelen, je houding en je persoonlijkheid. Met kritische zelfreflectie vraag je je bijvoorbeeld af wie je nu bent, hoe normatief je bent en in hoeverre je jezelf accepteert.

Volgens de studenten houdt volwassenheid is dat je, betreffende de zelfreflectie, je jezelf kan reflecteren, dat je weet hoe jezelf bent en dit ook kunt verantwoorden. Met andere woorden dat je bewust bent van jezelf, want je denkt en handelt op je eigen manier.

3.5 De professionele SPH'er

“Een SPH'er werkt met en voor mensen. Hij gebruikt bijna geen gereedschap tijdens zijn werk. In materiële zin dan. Want een SPH'er is zijn eigen gereedschap.” (Garde, Lee 2005)

Volgens de Bree (2001) “representeert een SPH'er aan kwalificatieniveau 5. Kenmerkend daarvoor is de hoge mate van zelfstandigheid in het plannen van activiteiten en interventies, het dragen van verantwoordelijkheid voor de organisatie van hulp- en dienstverlening, het scheppen van randvoorwaarden voor verbetering van het primaire hulp- en dienstverleningsproces en het uitvoeren van complexe interventies”

De basishouding van een professionele SPH'er bestaat uit het denk- en gevoelsniveau (attitude) en het handelingsniveau (gedrag).

Het attitudeniveau is datgene waartoe we al dan niet bereid zijn, datgene of degene waar we dan al niet achter staan en waar we bepaalde gevoelens voor koesteren.

Het handelingsniveau is datgene wat we concreet doen .

In het boek grondslagen van SPH (Bree 2001) worden er 5 kenmerken genoemd op Hbo-niveau, te noemen:

- Complexiteit
- Verantwoorden/legitimeren
- Ontwikkelen van methodiek en beroep
- Wetenschappelijk verankeren
- Leiding geven en ondersteuning bieden aan medewerkers

Complexiteit komt tot uiting als we het hebben over methodisch handelen. Onder methodisch handelen wordt verstaan dat de keuzes die je maakt. Ook het reflecteren vanuit theoretische en normatieve kaders heeft een stukje complexiteit, evenals het hanteren van complexe problematiek en het hanteren van veel en complexe informatie.

Verantwoorden/legitimeren is van groot belang in de keuzes die je maakt. Je moet weten waarom je welke keuze maakt. Met dit verantwoorden legitimeert de SPH'er in zijn eigen beroeps handelen en levert hij een bijdrage aan de maatschappij.

De eerstejaars studenten zeggen dat een professionele hulpverlener iemand is die weet hoe je hulp moet verlenen, en dat je mensen kan laten zien wat ze fout doen. Dit is terug te lezen hoofdstuk 2, paragraaf 2.3.8 maar ook in paragraaf 2.4.10 is te lezen dat studenten onder volwassenheid verstaan dat je dat je weet hoe jezelf bent en dit ook kunt verantwoorden. Met andere woorden dat je bewust bent van jezelf, want je denkt en handelt op je eigen manier. Deze volwassenheid is terug te koppelen aan een professionele hulpverlener.

Omdat er in het werkveld continu nieuwe situaties ontstaan, moet de SPH-er continu reflecteren en weer bijstellen. Volgens de Bree (2001) spreken we van een beroepsontwikkeling “wanneer de noodzakelijke reflectie van de SPH-er resulteert in het vastleggen en communiceren van ervaringen op een wijze die bijdraagt aan de kwaliteit van het beroeps handelen van zichzelf en collega's” ofwel het ontwikkelen van methodiek en beroep.

Het wetenschappelijk onderwijs richt zich op het leren onderzoeken van de werkelijkheid en het verzamelen van gegevens en het ontwikkelen van theorieën die betrekking hebben op die werkelijkheid. Hbo'ers zijn onderdeel van de sociale werkelijkheid, zij handelen daarbinnen en reflecteren op het eigen handelen in de contexten waarbinnen dit handelen plaatsvindt. (Bree de, 2001)

Een professionele SPH-er hoort zich te ontwikkelen op het gebied van leiding geven. Zij moeten functies vervullen waarin zij het beroeps handelen van andere medewerkers aansturen, coördineren, ondersteunen en verantwoorden

Wat verstaan de studenten onder een “professionele hulpverlener”?

De eerstejaars studenten dat een professionele hulpverlener iemand is die weet hoe je hulp moet verlenen, en dat je mensen kan laten zien wat ze fout doen.

De studenten geven aan dat door de verschillende vakken, zoals bijvoorbeeld het vak methode, dat je eert hoe je iemand kunt helpen. Wat de studenten ook aan geven is dat je concreet bent in het werk wat je gaat doen. Na de studie kun je cliënten goed begeleiden. Als professionele hulpverlener ben je sociaal, heb je veel mensenkennis, kun je goed samenwerken en ben je goed met mensen. Ook val je collega's niet af.

De vraag aan de afgestudeerde studenten met betrekking tot een professioneel hulpverlener was hoe de opleiding hier mee omgaat. Zij vinden dat de opleiding hier goed mee om is gegaan omdat de opleiding bepaalde eisen stellen aan je stage en aan de verslagen die je in moet leveren. Een van de studenten durft zich nu een professional te noemen. Bij de verslagen die eerder werden genoemd hoorden ook bepaalde competenties, volgens de student maken deze competenties bij elkaar je tot een professionele hulpverlener. Ook het niveau is dusdanig hoog genoeg.

Hoofdstuk 4: analyse en conclusie

4.1 analyse

Wat opvalt uit de onderzoeksresultaten is dat veel studenten hetzelfde zeggen, maar met andere bewoordingen. Dit kun je teruglezen in vragen als wat volwassenheid in houdt, zoals in paragraaf 2.3.8 en 2.3.9, evenals de vragen over de professionele hulpverlener in paragraaf 2.4.9 en 2.4.10

Zowel de eerstejaars studenten als de afgestudeerde studenten vullen elkaar hierin aan.

Bij de eerstejaars studenten in hoofdstuk 2, paragraaf 2.3.11 wordt gevraagd waar zij tegen aan lopen binnen de studie. Bij de afgestudeerde studenten in paragraaf 2.4.8 is hetzelfde gevraagd, maar dan in verleden tijd en specifiek over de omgang met medestudenten en docenten. Deze keus is gemaakt omdat de afgestudeerde studenten veel breder kunnen terugkijken op de opleiding.

Bij de eerstejaars studenten zijn de antwoorden heel divers. 3 van deze studenten lopen nergens tegen aan. Van de overige 3, lopen er 2 tegen specifieke vakken aan zoals ontwikkelingspsychologie en onderzoek. De laatste student vindt het een pittige opleiding.

De afgestudeerde studenten hebben een brede terugblik op de opleiding, in omgang met elkaar.

Zowel aan de eerstejaars studenten als aan de afgestudeerde studenten is de vraag gesteld welke verschillen zij ervaren in omgang met studenten en docenten tussen het MBO en het HBO. Eigenlijk komen alle antwoorden overeen, ook al zijn ze in andere benaming. Wat opvalt is dat veel studenten het hebben over de manier waarop MBO studenten zich gedragen. Het betreft vaak kinderachtig gedrag, zoals negeren en afspraken niet nakomen. Wat betreft de MBO docenten, staan deze niet stevig in hun schoenen. Wat er anders is op het HBO, is dat de studenten veel serieuzer zijn, evenals de docenten. MBO docenten zijn makkelijker en begeleiden je je meer. In tegenstelling tot het HBO, waar de docenten je minder begeleiden omdat er zelfstandigheid wordt verwacht. Sommige studenten geven aan dat gespreksonderwerpen en de motivatie veranderen. De gespreksonderwerpen gaan van algemene dingen naar serieuze onderwerpen, zoals toekomst, werk en partners. Ook de motivatie is anders op het HBO. Het is serieuzer omdat je hetzelfde doel nastreeft en omdat je het wilt.

Wat opvalt in hoofdstuk 2, paragraaf 2.3.6 is dat de mannelijke studenten elkaar een soort tegenspreken. Zij zeggen dat zij heel goed met elkaar omgaan. De eerste student vertelt dat nonchalant gedrag hem het minst gaat helpen in de studie terwijl de tweede student antwoordt dat hij juist nonchalant in elkaar zit. De eerste student versterkt de tweede student omdat de tweede student juist gestimuleerd wordt om door te zetten en door te leren waardoor het nonchalante gedrag naar de achtergrond verhuisd.

Wat opvalt bij de docenten is dat zij alle drie een andere definitie hebben van omgang. Dit komt doordat de vraag heel algemeen is gesteld en niet specifiek.

In hoofdstuk 2, paragraaf 2.5.4 hebben ook alle drie de docenten een andere mening over wat zij verwachten van eerstejaars hbo studenten. Dit komt omdat zij alle drie een andere functie hebben en dus vanuit een ander perspectief kijken.

Als er wordt gekeken naar de deelvragen, kan er gezegd worden dat aan alle vragen is voldaan. Hieronder de deelvragen met antwoorden uit de literatuur en het praktijkonderzoek

- **Wat waren de verwachtingen van studenten op het gebied van omgang voor zij aan een HBO studie begonnen?**

Er werd verwacht dat je als studenten elkaar steunt in de studie, door veel te overleggen. Ook werd er verwacht dat studenten makkelijk contact legden.

- **Welke verschillen ervaren studenten in omgang met elkaar tussen het MBO en het HBO?**

De manier waarop een MBO student zich gedraagt. Het is vaak kinderachtig gedrag zoals negeren en afspraken niet nakomen. Sommige studenten geven aan dat gespreksonderwerpen en de motivatie veranderen. De gespreksonderwerpen gaan van algemene dingen naar serieuze onderwerpen, zoals toekomst, werk en partners. Ook de motivatie is anders op het HBO. Het is serieuzer omdat je hetzelfde doel nastreeft en omdat je het wilt.

- **Hoe ervaart de student de omgang met medestudenten en docenten?**

Deze vraag is gesteld onder afgestudeerde studenten, omdat zij beter kunnen terugkijken op de opleiding

De studenten geven aan dat de contacten goed zijn gegaan, sommige hebben het ook als fijn ervaren. Sommige ervaringen zijn niet positief, als motivatie wordt gegeven dat je het net altijd met iedereen kunt vinden en dat sommige karakters met elkaar botsen, vooral in het werken met groepjes. Over de docenten wordt er eigenlijk alleen positief verteld, op een student na die aangaf dat je soms lang op antwoord moest wachten wanneer je had gemaaild naar een docent. Ook wordt verteld dat je als student altijd op de docent terug kan vallen. Als goede ervaringen worden genoemd de steun en motivatie met de studenten met wie je het goed kan vinden. Een van de studenten heeft aan geeft aan als punt dat docenten meer afstand van je gaan doen en dat dit niet voor alle studenten gunstig is.

- **Wat is nodig om het succesvol te kunnen studeren op het HBO?**

De studenten moeten zich kunnen refereren aan elkaar omdat je op een vergelijkbaar niveau zit. Studenten hebben een raakvlak nodig, een klik. Het is nodig dat er meer begeleiding komt op het cognitieve deel van de studenten, in ieder geval in een eerder stadium.

- **Wat verwachten docenten van eerstejaars HBO studenten?**

Van studenten wordt verwacht dat zij een hele nieuwe start maken, dat ze nog enkele instructies nodig hebben in het begin over hoe zij zich behoren te gedragen en wat de grenzen zijn in hun gedrag. Een van de docenten vindt dat het terecht is dat de opleiding een volwassen houding vraagt en dat betekent dat je in hoge mate verantwoordelijk gesteld wordt wat je doet en de keuzes die je maakt.

- **Wat verwachten studenten van de opleiding?**

-

De eerstejaars studenten verwachten dat je goede begeleiding krijgt, waarvan een van de studenten hierop aanvult dat je altijd op iemand kan terugvallen. De studenten verwachten dat zij uitgebreide dingen krijgen en dat het een pittige opleiding wordt, omdat het een

verkorte opleiding is. Een van de studenten is de opleiding begonnen zonder over verwachtingen na te denken

Een vierde student antwoordt dat zij verwacht dat zij uitgebreide dingen krijgt, zij bedoelt hiermee dat je lessen krijgt over verschillende doelgroepen. De vijfde student verwacht een pittige opleiding, omdat de opleiding verkort is en de zesde student is de opleiding begonnen zonder over verwachtingen na te denken.

- **Wat hebben studenten nodig in de opleiding?**

De studenten hebben de andere studenten nodig. Wat zij hierin nodig hebben is steun van elkaar en goede samenwerking. Van de docenten hebben zij ook steun nodig, zodat je altijd op een docent kan terugvallen. Ze hebben graag goede voorbereiding en hebben feedback nodig

- **Waar lopen studenten tegen aan?**

Bij de eerstejaars studenten zijn de antwoorden heel divers. 3 van deze studenten lopen nergens tegen aan. Van de overige 3, lopen er 2 tegen specifieke vakken aan zoals ontwikkelingspsychologie en onderzoek. De laatste student vindt het een pittige opleiding.

De afgestudeerde studenten liepen aan docenten die te langzaam les gaven en tegen de grote lessen. Hiermee wordt bedoeld dat de hoorcolleges te massaal zijn. Er is veel ruis wat zich resulteert in prikkels waardoor de concentratie gauw weg is.

Een van deze studenten geeft aan dat zij aanliep tegen het feit dat de begeleiding in de overgang van het MBO naar het HBO niet sterk was.

- **Hoe verloopt de ontwikkeling in die leeftijdsfase met betrekking tot de sociale en cognitieve ontwikkeling?**

Wat betreft de cognitieve ontwikkeling is een van de belangrijkste veranderingen het vermogen om verder te denken dan de concrete, huidige situatie en te bedenken wat er zou kunnen gebeuren of hoe iets zou kunnen zijn. Adolescenten kunnen verschillende abstracte mogelijkheden in hun hoofd oproepen en ze kunnen zaken in relatieve zin beschouwen

Wat betreft de sociale ontwikkeling kunnen adolescenten meer abstracte eigenschappen vermelden, zoals intelligentie, vriendelijkheid en temperament. Zij kunnen andermans motieven, gevoelens en sociale rollen inschatten (Shantz, 1983). Als gevolg hiervan vormen adolescenten een diepere psychologische indruk van andere mensen en begrijpen ze de rollen die mensen in verschillende situaties spelen.

- **Wat houdt volwassenheid in volgens studenten?**

Volgens de eerstejaars studenten houdt dat in dat je op je eigen benen kan staan, dat je weet hoe jijzelf bent en dat je weet wat mensen van je kunnen verwachten. Ook worden eerlijkheid, onafhankelijkheid, en zorg dragen voor je eigen zaken benoemd. In de opleiding houdt volwassenheid in dat je serieus bezig bent met je opleiding, door je erin te verdiepen en de tijd ervoor te nemen.

Voor de afgestudeerde docenten houdt volwassenheid in dat je zelfstandig dingen kan doen, je moet voor jezelf kunnen zorgen, dat je zelfstandig kunt functioneren. Daarbij moet

je professioneel om kunnen gaan met anderen. Als voorbeeld kun je denken aan het openstaan voor een ander zijn mening.

- **Wat wordt verstaan onder omgang?**

De docenten verstaan hieronder de manier hoe mensen zich in gedrag en houding tot elkaar verhouden. Hierbij kun je denken aan de manier hoe studenten met elkaar en tegen elkaar praten. Een van de docenten kenmerkt de omgang als het contact tussen studenten en docenten en alles wat er gebeurt tussen die twee

4.2 Conclusie

Uit onderzoek is gebleken dat het over het algemeen duidelijk is wat studenten verstaan onder begrippen. Zowel de eerstejaars studenten als de afgestudeerde studenten denken over veel dingen hetzelfde.

Wel is er onderscheid tussen de eerstejaars en de afgestudeerde studenten. De eerstejaars studenten zijn net een halfjaar begonnen met de opleiding en hebben nog geen idee wat hun te wachten staan terwijl de afgestudeerde studenten dit al weten.

De hoofdvraag van dit onderzoek is “Hoe beleven studenten die van een MBO opleiding komen en een HBO studie gaan volgen de omgang met elkaar en tussen de docenten? Wat waren de verwachtingen in het begin van de studie en wat zijn de ervaringen nu?”

Uit de antwoorden van de doelgroepen komt voort dat de verschillen in omgang met studenten en docenten niet ver uit elkaar liggen. De stap is zeer groot, omdat je van een makkelijke houding en nonchalante werkwijze op het MBO overstapt naar een opleiding op het HBO, die serieus is en waarbij een grote zelfstandigheid wordt verwacht

Voor dit onderzoek was er weinig bekend over de omgang tussen studenten en docenten en hoe dit zich ontwikkeld binnen de studie. Doordat er nu meer informatie is vanuit de studenten kan er gezegd worden dat er meer bekend is.

Hoofdstuk 5: Discussie

5.1 Validiteit

Dit onderzoek is valide omdat er is gemeten wat ik wilde meten. Mijn onderzoeksvraag is: 'Hoe beleven studenten die van een MBO opleiding komen en een HBO studie gaan volgen de omgang met elkaar en tussen de docenten? Wat waren de verwachtingen in het begin van de studie en wat zijn de ervaringen nu?'

Aan de hand van in totaal 15 interviews heb ik hier een antwoord op kunnen geven. Omdat de interviews anoniem zijn afgenomen, is de validiteit groter. Studenten durven hierdoor meer te vertellen, bijvoorbeeld over negatieve dingen in de opleiding.

5.2 Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is betrouwbaar omdat er interviews zijn afgenomen in de doelgroepen die betrekking hebben op dit onderzoek. Als ik nog een keer de interviews zou afnemen zouden er hoogstwaarschijnlijk vergelijkbare resultaten uitkomen. Tijdens dit onderzoek ben ik wel een valkuil tegengekomen, namelijk dat de vragen niet gespecificeerd zijn en dat je dus hele algemene antwoorden krijgt. Bij herhaling van de interviews met specifiekere vragen, zou er een ander resultaat uitkomen. Het risico van de keuze om eerstejaarsstudenten na een halfjaar te interviewen, is dat mij meer denken aan ervaringen dan aan verwachtingen. Hier kan bij een volgend onderzoek beter op in gespeeld worden.

Hoofdstuk 6: aanbevelingen

- Ik denk dat het goed is als er nogmaals een onderzoek komt over wat nou precies omgang is. Dit vind ik omdat die vraag in het onderzoek meer algemeen is gesteld en niet specifiek. De docenten konden dit dus heel divers opvatten.
- Ook de andere vragen waren erg algemeen, zonder vaak door te vragen.
- Het is goed om daar nog een keer naar te gaan kijken, zodat het duidelijker is wat er bedoeld wordt en wat eronder wordt verstaan. Dit zou kunnen door een vervolgonderzoek, specifiek op de onderwerpen en echt diep erop in gaan. Dit zou ook een afstudeerproject kunnen worden door andere studenten.
- Ik denk dat onderzoek bruikbaar is voor het lectoraat. Er is in kaart gebracht wat het lectoraat wilde weten, in de omgang met studenten en docenten binnen de studie. Ook dit kan verder uitgediept worden
- Dit onderzoek kan nieuwe resultaten op leveren. Voor het lectoraat zijn er meer studenten die een dergelijk onderzoek hebben gedaan en daar kan dit onderzoek ook weer bij gebruikt kan worden.
- Ik denk dat het goed is om in ieder geval dit onderzoek te doen bij meer studenten binnen de klassen van de verkorte leerroute. Zo krijg je meer antwoorden en kun je meer vergelijken. Doordat er nu weinig studenten geïnterviewd zijn krijg je veel dezelfde antwoorden en zit er niet veel variatie in.
- In dit onderzoek is gevraagd waar studenten tegen aan lopen en waar afgestudeerde studenten tegen aan liepen. Hetzelfde is gevraagd aan de docenten, maar wel met andere bewoordingen.
Uit deze antwoorden kom ik tot de conclusie dat de begeleiding in de overstap van het MBO naar het HBO beter kan. Op dit moment wordt daar niet veel aan gedaan, en het blijkt dat studenten dat toch nodig hebben. Het gaat hierbij meer om de inhoud van de studie dan over de omgang. Dit kan bijvoorbeeld door laatste jaar studenten een eerstejaars student te laten begeleiden.
- De hoorcolleges is een ding wat blijft terugkomen in de interviews. De colleges zijn te massaal, er zijn teveel prikkels waardoor de concentratie niet lang blijft. Ik denk dat het goed is meer onderzoek te doen over hoe dit zich resulteert in de omgang tussen studenten en docenten, ontstaat er bijvoorbeeld irritatie tussen meerdere personen? Als hier meer informatie over is, kun je ook beter een manier vinden om hier beter mee om te gaan
- Het samenwerken in groepjes is ook niet altijd optimaal. Vaak zit je bij studenten waarmee je totaal niet op lijn zit, stoppen ze met de studie of houden zich niet aan afspraken. Hierop zou gekeken worden of je als student wel echt competent genoeg bent voor de opleiding. Vooral in het eerste jaar van de opleiding kun je al snel zien wie serieus en wie niet. Hoe je hier naar kan kijken is bijvoorbeeld een instaptoets laten maken, over verschillende onderwerpen van algemene kennis, maar wel op een HBO niveau.

Hoofdstuk 7: Bronnenlijst

Internetbronnen

<http://www.dehaagsehogeschool.nl/bachelorstudies/aanbodopleidingen/sociaal-pedagogische-hulpverlening-vt/even-voorstellen>

Brons, R. 2010. *Over de Hogeschool – Haagse Hogeschool*.
http://portal.hhs.nl/xmsp/xms_itm_p.download_file?p_itm_id=42175 Geraadpleegd 13 juni 2012

HHS. *Vestigingen – De Haagse Hogeschool*. <http://www.dehaagsehogeschool.nl/over-de-hogeschool/vestigingen/algemeen> Geraadpleegd op 13 juni 2012

Literatuurbronnen

Berk, L.E (2010). *Adolescence: The transition to Adulthood. Development through the lifespan*. (pp 362-362). (5e druk). Boston: Allyn & Bacon

Bil en de Bil (2006). *Kiezen voor opleiding en werk. Praktijkgerichte ontwikkelingspsychologie*. (pp 352- 352). (1^e druk). Soest: Nelissen

Boom van den, D (1999) *Ouders op de voorgrond*

Bree de, J (2001). *Het beroepsbeeld als grondslag. Grondslagen van de SPH*. (pp 36-38). Amsterdam: SWP

Feldman, (2005). *De cognitieve ontwikkeling in de adolescentie. Ontwikkelingspsychologie*. (pp 452). Amsterdam: Pearson Education Benelux

Migchelbrink, F. (2006-2008). *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: Uitgeverij SWP

Roediger, Capaldi, Paris, Polivy en Herman (2001). *Stadia van de volwassenheid. Een inleiding psychologie*. (421-432). België: Academia Press

Bijlage interviews

Diepte-interview verkorte leerroute SPH
Eerstejaarsstudent 1

Algemeen

Hoe oud ben je?

21

Welke verwachtingen heb je van de studie?

Dat ik mijn diploma natuurlijk haal en dat ik genoeg werk kan vinden. Ik verwacht van de docenten dat zij je goed begeleiden en dat je veel kan leren. We hebben veel verschillende vakken dus ik denk wel dat dat kan.

Omgang

Met welke verwachtingen betreffende tot contacten met medestudenten ben je begonnen aan de opleiding?

Eigenlijk met geen verwachtingen. Ik heb op het MBO gezeten met heel veel jongens. Hier bestaat 90% uit meisjes. Ik ben er gewoon open ingegaan. Normaal heb ik snel ruzie met meisjes, dus ik heb maar even bedacht dat ik gewoon niet ga reageren op dingen.

Met welke verwachtingen betreffende tot docenten ben je begonnen aan de opleiding?

Het mailcontact is hier echt snel. Dat is wel fijn, dan krijg je ook meteen wat terug. En persoonlijk, ze zijn altijd vriendelijk, je kunt altijd om extra consulten vragen of als je persoonlijke uitleg wilt.

En is dat gelukt?

Tot nu toe wel, ik moet me wel inhouden. Ik hou niet zo van dat gezeur en eeuwige geratel om niks.

Hoe waren de contacten tussen jou en je medestudenten op het MBO? Ervaar je dat anders op het HBO en kun je daar wat meer over vertellen?

Het contact ligt aan de persoon zelf, op het MBO zat ik met veel jongens. Jongens zijn wat losser. Op mijn MBO waren ze ook opener naar anderen toe en hier krijg je meer groepjes maar dat ligt denk ik meer aan meisjes

Ervaar je verschil in het contact met docenten op het MBO en het HBO?

Op het MBO gaat het meer face tot face, dan via de mail.

Welk gedrag van medestudenten denk je dat jou het meest en minst gaat helpen in de studie? Wat heb jij nodig?

Wat mij het meest zou helpen is als zij goed voorbereiden, en dat je goede feedback krijgt. Wat mij het minste zou helpen is dat mijn klas het niet zo goed doet, het voorbereiden.

Welk gedrag van docenten denk je dat jou het meest en minst gaat helpen in de studie?

Wat mij het meest zou helpen is als de mails worden beantwoord, er goede feedback wordt gegeven, zodat je verder kunt met je opdrachten.

Volwassenheid

Het doel van de opleiding is een professionele hulpverlener neer te zetten, wat stel je je hierbij voor? Voldoet de opleiding tot dusverre aan die verwachtingen?

Iemand die goed kan samenwerken, iemand die goed is met mensen, die professioneel kan handelen en iemand die collega's niet zou afvallen.

De opleiding is heel breed en de vakken ook dus dat wordt tot nu wel aan de verwachtingen voldaan.

Wat houdt volgens jou volwassenheid in?

Dat je op je eigen benen kan staan, dat je gewoon jezelf kan reflecteren. Dat je weet hoe jijzelf bent en wat mensen van je kunnen verwachten

Hoe ga jij jezelf ontwikkelen binnen deze studie?

Ik heb eerlijk gezegd nog geen idee

Loop je ergens tegen aan binnen de studie en waar loop je tegen aan?

Tot nu toe eigenlijk niet. Met betrekking tot studenten moet ik wat vaker mijn mond dicht houden.

Algemeen

Hoe oud ben je?

20

Welke verwachtingen heb je van de studie?

Ik ben ingestapt zonder na te denken wat voor opleiding het precies was. Ik wist dat het een sociale opleiding was, dus een goede vervolgopleiding van het sociaal cultureel werk.

Omgang

Met welke verwachtingen betreffende tot contacten met medestudenten ben je begonnen aan de opleiding?

Ik kende niemand toen ik hier heen ging. Ik ben ook niet meegegaan op kamp. Ik had nog niet echt heel veel contact met iedereen, maar dat gaat vanzelf.

Met welke verwachtingen betreffende tot docenten ben je begonnen aan de opleiding?

Ik kende ook niemand

Hoe waren de contacten tussen jou en je medestudenten op het MBO? Ervaar je dat anders op het HBO en kun je daar wat meer over vertellen?

HBO is puur zakelijk, echt alleen school. Op het MBO was dat anders, zelfs zo dat we met elkaar op vakantie gingen. We waren heel anders met elkaar.

Welk gedrag van medestudenten denk je dat jou het meest en minst gaat helpen in de studie? Wat heb jij nodig?

De voorbereidingen en vooral het feedback gaan mij het meeste helpen. Het minste wat mij gaat helpen is dat ik denk als studenten je tegenwerken.

Welk gedrag van docenten denk je dat jou het meest en minst gaat helpen in de studie?

Dat als je ze wat vraagt je meteen antwoord krijgt, waar mee ze mij kunnen tegenwerken is als een hoorcollege nergens op slaat. Dan denk ik in deze tijd had ik ook wat anders kunnen doen

Kun je een voorbeeld geven?

We hadden weleens een hoorcollege, en dat was van iemand die wij nog niet kenden en die las het allemaal op van een PowerPoint presentatie.

Het mailcontact had ik niet verwacht dat de docenten zo snel kunnen reageren

Volwassenheid

Het doel van de opleiding is een professionele hulpverlener neer te zetten, wat stel je je hiervan voor? Voldoet de opleiding tot dusverre aan die verwachtingen?

Iemand die sociaal is, goed uit zijn/haar worden kan komen, mensenkennis heeft en veel wilt leren. Ook als je goed kan samenwerken en gewoon loyaal bent aan je collega's. De opleiding voldoet aan mijn verwachtingen, ik denk wel dat je hier veel leert, zoals de rollenspellen bij methode.

Wat houdt volgens jou volwassenheid in?

Dat je gemotiveerd bent en logisch kunt nadenken. Dat je gewoon je school afmaakt op een normale manier, niet op een kinderachtige manier zoals altijd afwezig zijn.

Hoe ga jij jezelf ontwikkelen binnen deze studie?

Door leerdoelen op te stellen en feedback te vragen en daaraan te werken

Loop je ergens tegen aan binnen de studie? En waar loop je tegen aan?

Ik vind het onderzoeken heel moeilijk.

Algemeen

Hoe oud ben je?

21

Welke verwachtingen heb je van de studie?

Pittig, maar wel haalbaar. Met pittig bedoel ik dat het wel zwaar zal zijn. Het zijn 2 jaren die bij elkaar worden gezet en daardoor is het pittiger

Omgang

Met welke verwachtingen betreffende tot contacten met medestudenten ben je begonnen aan de opleiding?

In principe wel goede verwachtingen, op het kamp leer je elkaar wel kennen en daaruit stonden er eigenlijk niet veel groepjes. We bleven wel echt een klas, en daaruit kun je wel merken dat de samenwerking ook goed verloopt. Zo is dat ook verder gegaan in de leergroepjes.

Met welke verwachtingen betreffende tot docenten ben je begonnen aan de opleiding?

Dat is ook op kamp goed begonnen. Je moest bij spelletjes de docenten afgaan en zo leerde je ze ook kennen. Dat is nu nog steeds zo.

Hoe waren de contacten tussen jou en je medestudenten op het MBO? Ervaar je dat anders op het HBO en kun je daar wat meer over vertellen?

Niet heel veel, maar op het HBO is wel serieuzer. Op het MBO is het meer je diploma halen omdat het moet en nu is het omdat je het wilt.

En docenten?

Bij mij op school viel dat wel mee, Wij hebben stof gehad uit HBO boeken en onze docenten kwamen zelf ook van het HBO

Welk gedrag van medestudenten denk je dat jou het meest en het minst gaat helpen? Wat heb jij nodig?

Goede samenwerking, goede afspraken maken. Het minst gaat mij helpen wanneer voorgaande dingen niet goed verloopt, zoals slecht contact en mensen die niet op komen dagen

Welk gedrag van docenten denk je dat jou het meest en minst gaat helpen in de studie?

Als docenten de tijd voor je willen nemen als je iets niet begrijpt en zij daar open voor staan gaat mij dat het meest helpen

Volwassenheid

Het doel van de opleiding is een professionele hulpverlener neer te zetten, wat stel je je hiervan voor? Voldoet de opleiding tot dusverre aan die verwachtingen?

Dat je cliënten straks in het werkveld goed kan begeleiden, je duidelijk bent. De opleiding voldoet tot nu toe aan die verwachtingen. Je krijgt veel informatie over alle werkvelden. Omdat je de verkorte opleiding komt, heb je al wel veel kennis opgedaan omdat je stages hebt gelopen.

Wat houdt volgens jou volwassenheid in?

Serieus zijn. Serieus bezig zijn. Bezig zijn met je opleiding, je erin verdiepen, de tijd nemen. Aan je agenda houden

Hoe ga jij jezelf ontwikkelen binnen deze studie?

Ik hoop tot een professionele hulpverlener

Loop je ergens tegen aan binnen de studie? En waar loop je tegen aan?

Nee. Ik vind het wel pittig, sommige toetsen heb ik niet in 1 keer gehaald. Er zijn vakken zoals methode die je echt moest halen en doordat ik mij daar teveel op heb gefocust heb ik andere toetsen niet gehaald

Algemeen

Hoe oud ben je?

23

Welke verwachtingen heb je van de studie?

In de aanloop van de studie hoop ik beter om te kunnen gaan met jongeren. En ik hoop dat nog dieper in die doelgroep op ingaan

Omgang

Met welke verwachtingen betreffende tot contacten met medestudenten ben je begonnen aan de opleiding?

Ik had niet verwacht dat ik zo close zou zijn met de medestudenten. Ik ben veel closer dan verwacht, ik begon afstandelijk en kat uit de boom kijken en eigenlijk waren de medestudenten gelijk heel open en kwamen contact leggen. Dat was een hele eyeopener

Met welke verwachtingen betreffende tot docenten ben je begonnen aan de opleiding?

Die zijn goed. Vooral met mijn mentor, daar kan ik heel goed mee praten. Ook de andere docenten, ze staan open voor ideeën en je kunt goed met ze communiceren

Hoe waren de contacten tussen jou en medestudenten op het MBO? Ervaar je dat anders op het HBO? Kun je daar wat meer over vertellen?

Ja ik merk wel verschil. Op het HBO gaat het echt om de lesstof en om wat je in het vervolg gaat doen. Het is veel formeler. Op het MBO was het nonchalanter.

Welk gedrag van medestudenten denk je dat jou het meest en het minst gaat helpen? Wat heb jij nodig?

Ik ben redelijk nonchalant. Ik heb een medestudent waar ik ook veel omga, die is best ijverig en hij stimuleert mij wel om te leren en door te zetten.

Welk gedrag van docenten denk je dat jou het meest en minst gaat helpen in de studie?

Veel stimuleren.

Volwassenheid

Het doel van de opleiding is een professionele hulpverlener neer te zetten, wat stel je je hiervan voor? Voldoet de opleiding tot dusverre aan die verwachtingen?

Dat je tijdens deze opleiding in ieder geval leert hoe je iemand zo goed mogelijk kunt helpen. Dat vind ik dat je dat nu al redelijk goed leert. Zoals bij methode.
De opleiding voldoet zeker aan mijn verwachtingen.

Wat houdt volgens jou volwassenheid in?

Onafhankelijkheid, zorg dragen voor je eigen zaken. Weten waar je mee bezig bent.

Hoe ga jij jezelf ontwikkelen binnen deze studie?

Ik hoop dat ik mij nog beter ontwikkel op het gebied van kritiek kunnen geven, mensen feedback geven.

Loop je ergens tegen aan binnen de studie? En waar loop je tegen aan?
Op dit moment niet

Algemeen

Hoe oud ben je?

20

Welke verwachtingen heb je van de studie?

Ik verwacht dat ik goed begeleid wordt. Ik weet dat het een HBO studie is en dat je het zelf moet doen, maar ik verwacht wel dat het niet lukt of je loopt ergens tegen aan dat je altijd op iemand kan terugvallen

Omgang

Met welke verwachtingen betreffende tot contacten met medestudenten ben je begonnen aan de opleiding?

Ik ben zelf iemand die overal voor open staat en iemand die makkelijk contact maakt. Nieuwe opleiding, nieuwe kansen en die moet je zo breed mogelijk benutten.

Met welke verwachtingen betreffende tot docenten ben je begonnen aan de opleiding?

Ik had wel verwacht dat ze echt wel wisten waar ze het over hebben. Je krijgt les van docenten die ook specifiek dat vak hebben geleerd.

Hoe waren de contacten tussen jou en medestudenten op het MBO? Ervaar je dat anders op het HBO? Kun je daar wat meer over vertellen?

Het MBO lijkt net een middelbare school. Ik dacht, toen ik naar het MBO ging, dit zijn wel mensen die gaan ergens voor. Maar je merkte al snel wie er af viel, en wie er wel of niet serieus voor gaat. Dat merk ik hier op het HBO een heel stuk minder, want wij komen allemaal van het MBO en we willen allemaal doorstuderen. We hebben er zelf voor gekozen, en niet omdat we het moeten maar omdat we het willen.

Ervaar je ook verschil in het contact met docenten?

In sommige opzichten wel. Het HBO is zo groot en heel goed geregeld. Het MBO is kleiner en daar gaat alles mis

Welk gedrag van medestudenten denk je dat jou het meest en het minst gaat helpen? Wat heb jij nodig?

Wat mij het meest gaat helpen is flexibiliteit. Als iemand open en flexibel is dat helpt mij het meeste want zo zit ik ook in elkaar. En niet het lanterfant gedrag dat mij het minst gaat helpen.

Welk gedrag van docenten denk je dat jou het meest en minst gaat helpen in de studie?

Als docenten je ook als volwassene zien, als ze je serieus nemen, dan weet je bij je terecht kan dan gaat dat mij het meest helpen. Natuurlijk het is HBO, dus je moet heel veel zelf doen maar je mag ook wel een klein dingetje terug verwachten

Volwassenheid

Het doel van de opleiding is een professionele hulpverlener neer te zetten, wat stel je je hiervan voor? Voldoet de opleiding tot dusverre aan die verwachtingen?

Een hulpverlener die weet hoe hij hulp moet verlenen. Mensen zelf laten inzien wat ze fout doen. Tot nu toe voldoet de opleiding nog niet echt aan die verwachtingen, omdat we nu veel theorie krijgen.

Wat houdt volgens jou volwassenheid in?

Dat je je afspraken nakomt, dat je eerlijk bent en dat je ook je fouten kan toegeven. Niet op kindniveau.

Hoe ga jij jezelf ontwikkelen binnen deze studie?

Ik vind dat ik zelf al op de goede richting ben en daar ga ik ook zeker mee door. Mocht er iets zijn in de studie dan probeer ik dat te breken of te omzeilen

Loop je ergens tegen aan binnen de studie? En waar loop je tegen aan?

Nee eigenlijk niet

Algemeen

Hoe oud ben je?

21

Welke verwachtingen heb je van de studie?

Dat je veel uitgebreide dingen krijgt, van verschillende doelgroepen, waardoor je, als je je diploma haalt daarmee kan werken

Omgang

Met welke verwachtingen betreffende tot contacten met medestudenten ben je begonnen aan de opleiding?

Vooraf dat je elkaar steunt in je studie, veel overleggen

Met welke verwachtingen betreffende tot docenten ben je begonnen aan de opleiding?

Veel steun, zeker in moeilijke tijden. Als het even niet lukt dat je wel steun van je docenten krijgt. Dat kan dan via mail of gesprekjes.

Hoe waren de contacten tussen jou en medestudenten op het MBO? Ervaar je dat anders op het HBO? Kun je daar wat meer over vertellen?

Niet echt met mijn medestudenten, maar wel met mijn leergroepje. Als ik vraag wat we gaan doen, dan krijg je vaak geen reactie. Dat is anders op het HBO, maar dat ligt meer aan je leergroepje

Ervaar je ook verschil in het contact met docenten?

Dat is heel veel beter nu. Op het MBO was het van je moet het zo en zo doen en op het BO merk dat als je echt steun nodig hebt dat je dat ook krijgt.

Welk gedrag van medestudenten denk je dat jou het meest en het minst gaat helpen? Wat heb jij nodig?

Vooraf steun, samen leren. Dat zou mij het meeste helpen. Wat mij het minst gaat helpen als er geen gehoor wordt gegeven aan wat je vraagt.

Welk gedrag van docenten denk je dat jou het meest en minst gaat helpen in de studie?

Het meeste door steun via mailcontact, of als je vragen hebt dat je bij ze terecht kan. Het minste heb ik niet.

Volwassenheid

Het doel van de opleiding is een professionele hulpverlener neer te zetten, wat stel je je hiervan voor? Voldoet de opleiding tot dusverre aan die verwachtingen?

Dat je heel erg concreet bent in het werk wat je gaat doen, dat je vasthoudt aan de doelstelling van de opleiding.

Ja ik vind dat het aan de verwachtingen voldoet. Sommige vakken weet ik niet wat ik er mee moet maar uiteindelijk merk je toch wel dat je het wel later nodig hebt.

Wat houdt volgens jou volwassenheid in?

Dat je op je eigen benen kan staan, en minder hulp van je ouders nodig hebt bij alles.

Hoe ga jij jezelf ontwikkelen binnen deze studie?

Mijn best doen, alles zo goed mogelijk proberen te maken en op die manier probeer ik mezelf echt te ontwikkelen door goed te voorbereiden.

Loop je ergens tegen aan binnen de studie? En waar loop je tegen aan?

Ja ontwikkelingspsychologie. Het is een Engels boek en ik ben zo slecht in Engels.

Algemeen

Wat is je leeftijd nu

24

Wat was je leeftijd toen je aan deze studie begon?

22

Omgang

Met welke verwachtingen betreffende tot contacten tussen jou en andere studenten/docenten begon je de opleiding?

Niet veel, ik had begrepen dat je op het HBO veel moet samenwerken, ik had verwacht dat je voornamelijk met studenten bezig bent. Ik had niet verwacht dat het zo extreem zou zijn als dat wij nu hebben gehad.

Wat bedoel je met “extreem”?

Ik had niet verwacht dat we echt daadwerkelijk een jaar in een groepje moesten werken. Ik had meer verwacht dat we gewoon af en toe bij een vak in een groep moesten werken

Zijn deze verwachtingen uitgekomen? Kun je daar iets meer over vertellen?

Ja ze zijn uitgekomen, maar meer dan ik verwacht had. Zoals ik net al vertelde over het werken in groepjes

Welke verschillen heb jij ervaren in de omgang met medestudenten tussen het MBO en het HBO?

Op het HBO is het toch wel serieuzer dan op het MBO. Op het MBO, als je dan een groepsopdracht had, dan kon je elkaar wel laten stikken en op het HBO kan dat niet want uiteindelijk word jezelf ook afgerekend met hetzelfde cijfer.

Welke verschillen heb jij ervaren in de omgang met docenten tussen het MBO en het HBO?

Op het MBO werd ik meer begeleid. Op het HBO heb ik wel gemerkt dat het juist veel meer van de studenten zelf moet komen. Ze verwachten meer dat je dingen uit jezelf laat zien en doet.

Hoe heb je het contact met medestudenten ervaren? En met docenten?

Met medestudenten als fijn ervaren, maar af en toe wel lastig omdat je dan in een groepje zat met mensen waar je minder mee hebt. Met docenten heel goed, ik had altijd de mogelijkheid om terug te vallen als ik iets niet snapte. Zij verwachten dat er veel uit jezelf komt. Daar was ik in het begin niet aan gewend en dat heeft wel een jaar geduurd voordat ik er aan gewend was

Welk gedrag van medestudenten hebben jou het meest en het minst geholpen in de studie?

Wat mij het minste heeft geholpen was dat ik werkte in een groep van vier meiden. Op een gegeven moment moest er iemand weg. Dat was voor mij zo lastig omdat iedereen op een gegeven moment alles ging loslaten. Het was lastig om alles weer te herpakken, vooral ook omdat iedereen weer anders denkt. Een medestudent wilde alles in één dag af hebben,

terwijl ik juist in stappen werk. Wat mij ook het minst heeft geholpen waren de hoorcolleges met andere klassen, het was altijd heel luidruchtig waardoor je de helft van de les miste. Sommige meiden met wie ik heel goed kon opschieten ook buiten schooltijd, die hadden af en toe ook wel de neiging om mij even goed te motiveren en wederzijds.

Welk gedrag van docenten hebben jou het meest en minst geholpen in de studie?

Ik heb van de docenten voornamelijk alleen maar positieve dingen meegemaakt. Vooral sommige docenten kunnen heel goed uitleggen, leuk lesgeven en dat trekt mij heel erg aan en zorgt ervoor dat ik mijzelf heel erg geïnteresseerd voel.

Waar ben je tegen aangelopen binnen de studie met betrekking tot omgang met medestudenten en docenten?

Tijdens de groepsopdrachten en de hoorcolleges met de medestudenten en sommige docenten geven heel langzaam les. Daaraan merkte je dat de klas het vervelend vond en dat heeft weer effect op jou als student.

Volwassenheid

Het doel van de opleiding is een professionele hulpverlener neer te zetten, wat vind je ervan hoe de opleiding hier mee om is gegaan?

Goed, want ik durf mij nu een professional te noemen

Wat houdt volgens jou volwassenheid in en hoe ben jij hiermee omgegaan?

Volwassenheid is voor mij klaargestoomd worden tot professional in de samenleving en dat is bij mij tot nu toe wel gelukt

Hoe vind je dat je jezelf hebt ontwikkeld t.a.v. volwassenheid tijdens de studietijd?

Lichamelijk ben ik goed ontwikkeld als volwassene. Emotioneel ook. Ik heb veel kennis opgedaan waardoor ik nu merk aan mijzelf dat ik volwassener in het leven sta. In het begin was ik natuurlijk nog heel erg van het afwachten en veel verwachten van begeleiding terwijl ik nu, nu ik afgestudeerd ben merk ik gewoon dat ik volwassener ben. Nu vraag ik meer van mijzelf door zelf meer te onderzoeken

Hoe vind je dat je jezelf hebt ontwikkeld t.a.v. volwassenheid tijdens de studietijd?

Ik zou het anders aangepakt hebben, want in het begin irriteerde ik mij snel aan dingen terwijl ik nu aan het einde van de studie er over zou praten. Over docenten heb ik het niet echt lastig gehad, misschien wel dat sommige docenten wat duidelijker moeten zijn qua gedrag tijdens de lessen

Algemeen

Wat is je leeftijd nu

24

Wat was je leeftijd toen je aan deze studie begon?

21

Omgang

Met welke verwachtingen betreffende tot contacten tussen jou en andere studenten/docenten begon je de opleiding?

Ik verwachtte van de studenten dat het een leuke groep zou zijn. Van de docenten veel steun en uitleg over de inhoud van de opleidingen, hoe bepaalde dingen werkten.

En wat bedoel je met “een leuke groep” ?

Dat er niet gediscrimineerd werd in de klas en dat we gewoon wel goed met elkaar om zouden gaan.

Zijn deze verwachtingen uitgekomen? Kun je daar iets meer over vertellen?

Ja ze zijn uitgekomen van de studenten wel, want het was inderdaad een gezellige groep. En we hebben niet veel “clash” momenten gehad. Met docenten, sommigen daarvan wel.

Welke verschillen heb jij ervaren in de omgang met medestudenten tussen het MBO en het HBO?

Je ziet toch wel dat HBO studenten meer een plan hebben en dat ze daarop focussen en er echt voor gaan stapsgewijs. Mbo studenten zijn wat makkelijk, die kijken makkelijker naar de opleiding toe. Zij zitten nog redelijk vast in het MBO gedrag.

Wat versta je onder “MBO gedrag”?

Dat je een beetje gepusht word, dat alles een beetje voor je wordt gedaan. Dat alles wordt aangewezen qua huiswerk en op het HBO moet je het min of meer zelf uitzoeken.

Welke verschillen heb jij ervaren in de omgang met docenten tussen het MBO en het HBO?

Ik vind dat ze op het MBO meer steun geven, of meer voorkauwen voor de studenten en op het HBO niet.

Hoe heb je het contact met medestudenten ervaren? En met docenten?

Soms was het lastig, maar het is wel goed gegaan. Het is handig dat er mail en telefoon bestaan, als je bijvoorbeeld in groepjes moest werken. Dan ging de communicatie beter. Met docenten was het met mailen wat lastiger omdat je bij sommige wat langer moest wachten met antwoord.

Welk gedrag van medestudenten hebben jou het meeste en het minste geholpen?

Wat mij het meeste heeft geholpen is als we in groepjes moesten werken dat de groepsgenoten echt volgens planning werkten. Wat mij het minste heeft geholpen is als het rumoerig was in de klas, tijdens de colleges. Als je dan goed aan het opletten was werd je wel weer gestoord in je concentratie.

Welk gedrag van docenten hebben jou het meest en minst geholpen in de studie?

De docenten die het meest consequent waren hebben mij het meest geholpen, die echt corrigeerden en bleven bij wat ze zeiden. Wat mij het minst heeft geholpen weet ik even niet

Waar ben je tegen aangelopen binnen de studie met betrekking tot omgang met medestudenten en docenten?

Ik het begin was ik niet assertief genoeg, dat heb ik in de loop van het studiejaar aardig opgebouwd, Toen had ik redelijk vaak wat woorden met een docent. Daar liep ik wel tegen aan. Ik had het gevoel dat ik niet geloofd werd en dat ik door die conflicten werd benadeeld op mijn toetsen.

Heb je een idee hoe ze dat kunnen veranderen?

Ik denk dat in ieder geval iemand zou moeten zijn waar je je verhaal aan kwijt kan

Volwassenheid

Het doel van de opleiding is een professionele hulpverlener neer te zetten, wat vind je ervan hoe de opleiding hier mee om is gegaan? Zijn er dingen die beter kunnen? Of dingen die juist niet goed gaan? Heb je een concreet voorbeeld?

Ik vind dat er meer praktijk in de opleiding kan. Hoe meer je oefent in de praktijk, hoe beter je in je vak wordt.

Wat houdt volgens jou volwassenheid in en hoe ben jij hiermee omgegaan?

Volwassenheid voor mij houdt in dat je zelfstandig je dingen kan doen. Hoe ik daar mee ben omgegaan is zelfstandig zijn en respect hebben tegenover mijn medestudenten en docenten.

Hoe vind je dat je jezelf hebt ontwikkeld t.a.v. volwassenheid tijdens de studietijd?

Goed. Ik ben nu zelfstandig genoeg om bepaalde dingen te doen, of te onderzoeken of te functioneren op de werkvloer

En t.a.v. contact met medestudenten? En docenten?

Ook goed, in het begin was ik wel wat stiller. En door meer in groepjes te werken en meer met docenten in contact te komen heb ik dat wel ontwikkeld door meer van mijzelf te laten zien.

Algemeen

Wat is je leeftijd nu?

23

Wat was je leeftijd toen je aan deze studie begon?

20

Omgang

Met welke verwachtingen betreffende tot contacten tussen jou en andere studenten/docenten begon je de opleiding?

Met een hoge sociale verwachting, vanwege de sociale opleiding. Ik had de verwachting dat studenten onderling anders met elkaar om zouden gaan dan op mijn vorige studie.

Kun je specifiek bedrag benoemen?

Ja, Bijvoorbeeld aan afspraken houden die je maakt met elkaar, socialere omgang, minder ik-gericht. Minder kinderachtig gedrag, minder pesten, uitlachen of buiten sluiten.

Zijn deze verwachtingen uitgekomen? Kun je daar iets meer over vertellen?

Ja absoluut. Het is alsof er een soort omschakeling is geweest. De mensen die van het MBO komen zaten in mijn klas ook, en die gingen ook naar het HBO. De verwachtingen zijn absoluut aan voldaan.

Welke verschillen heb jij ervaren in de omgang met medestudenten tussen het MBO en het HBO?

Op het HBO zie je hele erg dat de volwassenheid groeit, dus dat mensen ook over andere onderwerpen gaan praten. Op het MBO is het meer over koetjes en kalfjes. Dus eigenlijk meer gewoon niet over studie of over werk was het op het MBO, maar meer over de leuke dingen die je wilt doen. En op het HBO zijn de onderwerpen veel uitgebreider. Daar heb je naast je studie ook nog onderwerpen zoals je toekomst en je werk.

Welke verschillen heb jij ervaren in de omgang met docenten tussen het MBO en het HBO?

De docenten van het MBO staan niet goed in hun schoenen. Ze staan heel onzeker in hun schoenen. De klas waar ik in zat op het MBO, konden gewoon letterlijk over de leraren heen lopen.

Hoe heb je het contact met medestudenten ervaren? En met docenten?

Positief maar ook soms negatief. Als er conflicten zijn dan heb je daar ook bepaalde verwachting van dat die worden opgelost. Maar soms is dat niet zo en dat kan door allerlei omstandigheden anders lopen. Maar over het algemeen ben ik heel tevreden.

Met docenten ook heel positief. De docenten zijn op het HBO zien je niet als nummer, ze zien je echt als een persoon en ze willen echt helpen als er iets mis is. En ze doen ook echt wat aan van de feedback die je ze geeft. Ze hebben een hele professionele houding

Welk gedrag van medestudenten hebben jou het meeste en het minste geholpen?

Het gedrag wat mij het minst heeft geholpen daar heb ik afgelopen periode last van gehad, dat was eigenlijk het niveau van het functioneren van de student lag eigenlijk te laag voor het

niveau van de hele groep. Dus dan heb je iemand die eigenlijk niet mee kan lopen en achterloopt met opdrachten terwijl je als groep een doel hebt. Dat heeft er wel voor gezorgd dat ik twijfel over de opdrachten en dat ik nu niet weet of ik ze wel gehaald heb omdat die persoon minder goed functioneerde.

Wat mij het meeste heeft geholpen is toch echt het bespreken van ongewenst gedrag en betrokkenheid. Ook goed samenwerken, aan de afspraken houden en uit handen geven.

Welk gedrag van docenten hebben jou het meest en minst geholpen in de studie?

Het meeste heeft mij geholpen dat ze kritisch zijn, om je geven, goede feedback geven, naar je luisteren. Het minste vind ik dat ze te laat reageren op email en dat ik mij afvraag of ze soms niet te kritisch zijn, en of het wel echt op HBO niveau is.

Kun je dat laatste wat meer uitleggen?

Mijn afstuderen. Mijn begeleidster is te kritisch. Ik denk dat zij haar studeren op masterniveau meeneemt naar haar werk, waardoor ze te kritisch is en het daardoor niet lekker loopt.

Waar ben je tegen aangelopen binnen de studie met betrekking tot omgang met medestudenten en docenten?

Voor zover ik denk niets. Ik ben over het algemeen heel tevreden

Volwassenheid

Het doel van de opleiding is een professionele hulpverlener neer te zetten, wat vind je ervan hoe de opleiding hier mee om is gegaan? Zijn er dingen die beter kunnen? Of dingen die juist goed gaan? Heb je een concreet voorbeeld?

Ik denk dat de opleiding daar wel goed mee om is gegaan, door bepaalde eisen te stellen op je stage en door de verslagen die je in moet leveren, de kwaliteit daarvan. Dat is goed beschreven en uitgelegd waardoor je het toe kan passen. Ik denk dat het ook aan de student zelf ligt. Je hebt veel studenten die dit ook heel graag willen, die zijn gemotiveerd. Maar je hebt ook studenten die gewoon maar een beetje aanmodderen.

Heb je tip hoe de opleiding met dat soort studenten om kan gaan?

Ja ik denk dat je bepaald gedrag pas gewoon niet bij een toekomstig professionele hulpverlener. En als je dat gedrag in het eerste jaar ziet, dan moet je daar op aangesproken worden.

Wat houdt volgens jou volwassenheid in en ben jij hiermee omgegaan?

Volwassenheid gaat over het professioneel omgaan met anderen. Dus dan kan je bijvoorbeeld denken aan openstaan voor de ander zijn mening. En als je in conflict komt met verschillende meningen dat je dan samen tot een compromis komt. Maar wel op een volwassen manier. Dus zonder kleineren, achter de rug praten, afspraken niet nakomen.

Hoe vind je dat je jezelf hebt ontwikkeld t.a.v. volwassenheid tijdens de studietijd?

Ik vind dat ik wel gegroeid ben. Dat komt door je stage, omstandigheden met andere studenten. Ik vind dat ik wel een professionele hulpverlener ben.

Hoe vind je dat je jezelf hebt ontwikkeld t.a.v. contact met medestudenten en docenten?

Ik denk door conflicten niet uit de weg te gaan, om ze op te lossen op een zo professionele manier. En op het einde kan je dat steeds meer toepassen.

Algemeen

Wat is je leeftijd nu

23

Wat was je leeftijd toen je aan deze studie begon?

20

Omgang

Met welke verwachtingen betreffende tot contacten tussen jou en andere studenten/docenten begon je de opleiding?

Met een positieve verwachting. SPH is een sociale opleiding, dus ik verwachtte dat mijn medestudenten sociaal vaardig waren en niet zo kinderachtig als op het MBO. Verder verwachtte ik, net als op het MBO, begeleiding van de docenten. Begeleiding in de opdrachten en verslagen.

Zijn deze verwachtingen uitgekomen? Kun je daar iets meer over vertellen?

Ja, deze zijn uitgekomen, vooral het niveau van de studenten is tot aan mijn verwachtingen voldaan. Natuurlijk is niet altijd gezellig geweest in de klas, maar dat hoort erbij.

Wat ik verwachtte van de docenten is wel even anders. Je krijgt wel begeleiding, maar dan van het uitleggen van de lesstof. Verder krijg je een groepje, of opdracht en kun je in de reader lezen wat je moet doen. Als je vragen had, kon je mailen.

Welke verschillen heb jij ervaren in de omgang met medestudenten tussen het MBO en het HBO?

Verschillen die ik heb ervaren is toch wel het niveau van studenten. Het MBO heeft op mij het gevoel gehad van "het is dat het moet". Voor het HBO hebben de meeste van ons bewust voor gekozen, omdat je je wilt specificeren in een bepaalde doelgroep. Het is dus veel serieuzer.

Welke verschillen heb jij ervaren in de omgang met docenten tussen het MBO en het HBO?

De docenten op het HBO zijn allemaal gespecialiseerd in een bepaald vak, hebben daar de kennis van opgedaan. De MBO docenten hebben meer algemene kennis. Ook gaven zij meer begeleiding, op het HBO is het toch vooral zelf doen.

Hoe heb je het contact met medestudenten ervaren? En met docenten?

Het contact met medestudenten heb ik goed ervaren. Met de meeste kon ik het goed vinden, met sommige niet maar daar ga je dan toch niet mee om. Ik heb wel erg gemerkt dat mijn medestudenten en ikzelf ook, echt streven naar ons doel, ons diploma halen.

Met docenten ook goed, ze zijn er altijd voor je. Wel heb ik gemerkt dat naarmate het jaar vordert, ze meer afstand van je gaan nemen. Aan de ene kant wel goed, want je moet het zelfstandig doen, maar aan de andere kant is het soms te vroeg om dat te doen voor bepaalde studenten.

Welk gedrag van medestudenten hebben jou het meeste en het minste geholpen?

Wat mij het meeste heeft geholpen is dat de samenwerking goed verliep. Ik heb het geluk gehad dat ik in groepjes samen kwam te werken met mensen die mij liggen, dus dat maakt al een hoop goed. Hierin hielpen goede afspraken met elkaar maken, elkaar aanspreken op dingen enz. Ook het feit dat iedereen gemotiveerd was, heeft geholpen. Wat mij het minst

heeft geholpen is de concentratieboog van sommige studenten. Vaak als er iemand is afgeleid en die leidt dan de buurvrouw of buurman af, dat dat ook effect heeft op de rest. Vooral bij grote lessen, zoals de hoorcolleges.

Welk gedrag van docenten hebben jou het meest en minst geholpen in de studie?

Sommige docenten praatten te lang, te uitgebreid waardoor je aandacht al snel verliest. Wat mij het meest heeft geholpen in het gedrag van docenten is dat ze er altijd voor je zijn en altijd hun best voor je doen.

Waar ben je tegen aangelopen binnen de studie met betrekking tot omgang met medestudenten en docenten?

Dat sommige studenten alles halen en overal doorheen sluizen, terwijl ze er nooit zijn. Andere werken keihard voor hun resultaten, wat vaak tegenvalt dus dat is wel iets waar ik tegen aan loop. Verder loop ik tegen sommige lessen aan. Les krijgen met verschillende groepen werkt gewoon niet, teveel prikkels. Met docenten loop ik eigenlijk nergens tegen aan.

Volwassenheid

Het doel van de opleiding is een professionele hulpverlener neer te zetten, wat vind je ervan hoe de opleiding hier mee om is gegaan? Zijn er dingen die beter kunnen? Of dingen die juist goed gaan? Heb je een concreet voorbeeld?

Goed. We hebben genoeg lessen gekregen waar je in aanraking komt met hoe je je als hulpverlener hoort te gedragen. Hierbij denk ik aan de gesprekstechniek lessen en lessen in hulpverleningsgesprekken

Zijn er dingen die beter kunnen? Ja, meer duidelijkheid over alles, soms was het wel erg vaag wat er nou bedoeld word. Aan de docent de tip een opdracht wat beter uit te leggen.

Wat houdt volgens jou volwassenheid in en hoe ben jij hiermee omgegaan?

Het maken van je eigen beslissingen en keuzes op een juiste manier. Onafhankelijk kunnen zijn, zelfstandig in het leven staan.

Hoe vind je dat je jezelf hebt ontwikkeld t.a.v. volwassenheid tijdens de studietijd?

Als ik kijk naar hoe ik was en hoe ik nu ben heb ik mijzelf wel goed ontwikkeld. Ik ben uit m'n schulp gekropen, heb meer van mezelf laten zien

En t.a.v. contact met medestudenten? En docenten?

Daar zie ik niet echt een verschil in. Gewoon zoals ik normaal ben.

Algemeen

Wat is je leeftijd nu

24

Wat was je leeftijd toen je aan deze studie begon?

21

Omgang

Met welke verwachtingen betreffende tot contacten tussen jou en andere studenten/docenten begon je de opleiding?

Ik had positieve en negatieve verwachtingen. Het positieve dat ik had was toch wel het feit dat we allemaal van een MBO studie komen, allemaal wat ouder zijn en dus ook wat meer volwassener dan het gedrag wat je vertoont op het MBO. De negatieve verwachting was dat het een vrouwenberoep/opleiding is, dus veel ruzies, discussies, geroddel etc.

Kun je specifiek gedrag benoemen?

Ja. Bijvoorbeeld het elkaar niet aanspreken als er iets is, waardoor er roddels komen en gestook. Dit hoopt zich dan allemaal op en dan krijg je een klas vol met gillende meiden.

Zijn deze verwachtingen uitgekomen? Kun je daar iets meer over vertellen?

Ja, deze zijn zeker uitgekomen. Je kon goed merken dat iedereen al veel praktijkervaring op het MBO had opgedaan, dit merkte je vooral aan gezamenlijke opdrachten. De negatieve verwachtingen zijn ook uitgekomen, het kon er soms hard aan toe gaan in de klas.

Welke verschillen heb jij ervaren in de omgang met medestudenten tussen het MBO en het HBO?

Verschillen die ik heb ervaren is toch wel de mate van hoe serieus je bent. Op het MBO deed je maar wat, contact tussen studenten was alleen maar lol en praten over koetjes en kalfjes en jongens achterna gaan. Op het HBO is het veel serieuzer, gesprekken gaan over banen en toekomst, in de tussenuren wordt er gewerkt aan opdracht en alle koetjes en kalfjes dingen zijn dan niet zo belangrijk meer. Iedereen streeft naar hetzelfde doel.

Welke verschillen heb jij ervaren in de omgang met docenten tussen het MBO en het HBO?

Op het MBO werd je meer begeleid in je werkstukken en verslagen, de docenten zaten er meer bovenop. Op het HBO is dat totaal niet zo, daar krijg je een reader, een inleverdatum en zoek het verder zelf maar uit, bij vragen kun je mailen. Op het HBO wordt dus verwacht dat je meer zelfstandig bent.

Hoe heb je het contact met medestudenten ervaren? En met docenten?

Ik heb het contact met medestudenten als fijn ervaren. Met de mensen met wie goed omging als een motivatie, een steun. Dat heb je ook al met de andere studenten, maar dan op een andere manier. Soms verliepen contacten niet heel goed, als je in een groepje moest werken met mensen waar je het minder goed mee kan vinden. Met docenten heb ik het ook als goed ervaren, als er iets was of iets niet duidelijk was, kon ik altijd terugvallen. Maar wel op bepaalde afstand want er wordt een grote zelfstandigheid verwacht

Welk gedrag van medestudenten hebben jou het meeste en het minste geholpen?

Wat mij het meeste heeft geholpen is dat ik met sommige studenten een goede band heb opgebouwd, waarin we elkaar steunen en motiveren als het studeren even niet lukt. Ook het feit dat we allemaal van het MBO komen en dus in hetzelfde schuitje zitten helpt, we hebben allemaal praktijkervaring dus we weten waar we over praten. Wat mij het minst heeft geholpen is toch wel vak de rumoerigheid in de lessen, en dan vooral in de hoorcolleges. Er was vaak teveel ruis waardoor de concentratie wegviel en dit ongunstig is voor de leerstof. Ook het werken in groepjes met verschillende mensen heeft mij niet geholpen, omdat vaak de karakters te veel botsten.

Welk gedrag van docenten hebben jou het meest en minst geholpen in de studie?

Het gedrag van docenten dat mij het meest heeft geholpen is het snelle mailcontact dat je hebt als er iets niet duidelijk is. Ook zijn ze er voor je, als je ze nodig hebt. Bijvoorbeeld bij toetsinzage's. Wat mij het minst heeft geholpen is toch wel de begeleiding. Ik had verwacht dat we wel meer begeleiding zouden krijgen, want zo hadden we het ook op het MBO geleerd. Nu weet ik dat het HBO een zelfstandige opleiding is, dus dat het wel logisch is dat er weinig begeleiding is.

Waar ben je tegen aangelopen binnen de studie met betrekking tot omgang met medestudenten en docenten?

Ik loop tegen de hoorcolleges aan. Dit zijn vaak te grote groepen, waarvan de een eet, de ander hoest, de ander niest en ga zo maar door. Ik denk, dat als je de groepen minimaal houdt, dat je als student de lesstof beter in je opneemt. Waar ik ook ben tegen aangelopen is de overgang van MBO naar HBO, hier had ik wel begeleiding in gehad willen hebben. Ook mag er gekeken worden naar de karakters van mensen die in een groepje te komen werken, omdat soms het hele project niet ten gunste loopt

Volwassenheid

Het doel van de opleiding is een professionele hulpverlener neer te zetten, wat vind je ervan hoe de opleiding hier mee om is gegaan? Zijn er dingen die beter kunnen? Of dingen die juist goed gaan? Heb je een concreet voorbeeld?

Ik denk dat de opleiding hier heel goed mee omgaat. Bij alle verslagen, take home toetsen en tentamens horen bepaalde competenties, die je moet halen. Al die competenties bij elkaar maakt je een professionele hulpverlener. Wat beter zou kunnen, is meer praktijk toevoegen, zodat we de theorie kunnen toepassen.

Wat houdt volgens jou volwassenheid in en hoe ben jij hiermee omgegaan?

Volwassenheid voor mij is dat je bewust bent van jezelf. Je handelt en denkt op je eigen manier, dat moet je dan ook kunnen verantwoorden. Ook zelfstandigheid is een stuk volwassenheid. Je moet voor jezelf kunnen zorgen, want als de wereld vergaat ben je ook alleen.

Hoe vind je dat je jezelf hebt ontwikkeld t.a.v. volwassenheid tijdens de studietijd?

Ik vind dat ik mijzelf behoorlijk heb ontwikkeld op het zelfstandige punt en de zelfkennis die ik heb verworven. Deze kennis heb ik verworven door de gebeurtenissen in mijn leven maar ook door lessen zelfreflectie en supervisie.

En t.a.v. contact met medestudenten? En docenten?

T.a.v. contact geef ik nu eerder mijn mening en ben ik minder bang om wat de reactie van de ander zal zijn. Dit omdat ik nu meer kan verantwoorden waarom ik die mening heb.

Algemeen

Wat is je leeftijd nu

24

Wat was je leeftijd toen je aan deze studie begon?

21

Omgang

Met welke verwachtingen betreffende tot contacten tussen jou en andere studenten/docenten begon je de opleiding?

Leuke contacten, gezellige meiden (omdat het toch een vrouwenopleiding is). Ik had eigenlijk niet heel veel verwachtingen

Zijn deze verwachtingen uitgekomen? Kun je daar iets meer over vertellen?

Ja deze zijn uitgekomen, ik heb een gezellige, kleine klas gehad. Natuurlijk was het niet altijd even gezellig in de klas. Iedereen heeft een eigen karakter en zijn eigen manier van doen, en je hoeft het niet met iedereen goed te kunnen vinden.

Welke verschillen heb jij ervaren in de omgang met medestudenten tussen het MBO en het HBO?

De verschillen die ik heb ervaren zijn toch wel de motivatieverschillen. Ik merk dat de studenten hier op het HBO meer gedreven zijn, dat het HBO diploma toch wel een heel belangrijk iets is. Je hebt echt een doel, je wilt het echt. Dat was vaak niet het geval op het MBO. Als je een goede basis wou, dan moest je je MBO diploma hebben. Dat was meer moeten dan willen. In omgang met elkaar merk je toch wel dat de MBO studenten niet heel serieus zijn. Lang leve de lol en we zien wel waar het schip strand. Op het HBO is het ook wel lollig af en toe, maar op een serieuzere manier.

Welke verschillen heb jij ervaren in de omgang met docenten tussen het MBO en het HBO?

MBO docenten begeleiden je veel meer, zijn ook een stuk makkelijker. Bijvoorbeeld met het inleveren van verslagen. Op het MBO waren de docenten best soepel, in overleg kon je een datum afspreken maar op het HBO is de datum al gezet. Plus dat de docenten op het HBO je veel minder begeleiden, er wordt zelfstandigheid verwacht.

Hoe heb je het contact met medestudenten ervaren? En met docenten?

Dat heb ik ervaren als fijn en niet fijn. Met een paar studenten deden we ook buiten school om leuke dingen, we lagen elkaar goed. Met sommige studenten was het contact minder fijn, omdat je totaal niet op een lijn zit met diegene. Dat is dan wel lastig als je in een groepje moest werken met diegene. Met docenten ook als fijn. De docenten hebben een goede vakkennis, waardoor ze dat goed kunnen overbrengen. Ook in de gangen is het altijd elkaar begroeten en je kon altijd langskomen of mailen als er iets was. Maar dat moest dan wel uit jezelf komen, want veel begeleiding kreeg je niet.

Welk gedrag van medestudenten hebben jou het meeste en het minste geholpen?

Wat mij het minste heeft geholpen is de rumoerigheid in de lessen. Soms was het echt niet te doen om nog geconcentreerd te luisteren. Vooral met grote lessen, zoals hoorcolleges met twee! klassen. Dat was soms echt teveel. Het zijn ook veel te veel prikkels die iedereen

krijgt en alles heeft effect op elkaar. Ook studenten die je tegenwerken, zoals afspraken niet nakomen of gewoon nooit op komen dagen. Dat is wel irritant, zelf hard werken voor voldoende en vervolgens is er 1 student die nooit komt maar wel alles haalt. Of studenten die stoppen met de opleiding, waardoor je in je onderzoek vast komt te zitten.

Wat mij het meest heeft geholpen zijn de studenten met wie ik het goed kon vinden.

Daardoor motiveer je elkaar, maar kan je ook tegen elkaar aanklagen over lessen of docenten of andere dingen.

Welk gedrag van docenten hebben jou het meest en minst geholpen in de studie?

Gedrag van docenten wat mij het minst heeft geholpen is de begeleiding. Vooral in het begin had ik wel wat meer begeleiding willen hebben, omdat ik heb gemerkt dat de overstap van MBO naar HBO wel een cruciaal punt is. Wat mij het meest heeft geholpen is dat ze wel altijd voor je klaarstaan.

Waar ben je tegen aangelopen binnen de studie met betrekking tot omgang met medestudenten en docenten?

Wat ik al eerder heb benoemd, dat sommige studenten alles halen en overal doorheen sluizen, terwijl ze er nooit zijn.

De hoorcolleges, soms denk ik wat ik er nou precies doe. Ik ben te snel afgeleid door de grootte van de groep en het lokaal. Er zijn teveel prikkels.

Volwassenheid

Het doel van de opleiding is een professionele hulpverlener neer te zetten, wat vind je ervan hoe de opleiding hier mee om is gegaan? Zijn er dingen die beter kunnen? Of dingen die juist goed gaan? Heb je een concreet voorbeeld?

Ik vind dat de opleiding hier professioneel mee om is gegaan. Het niveau was dusdanig hoog genoeg dat je echt wel moest bikkelen om een vak te halen. Door verschillende lessen proefde je van de praktijk. Bijvoorbeeld hulpverlenersgesprekken of gedragsinstructies. Wat ik denk dat er beter kan is dat er meer praktijk kan worden gegeven.

Wat houdt volgens jou volwassenheid in en hoe ben jij hiermee omgegaan?

Voor mij houdt dat in dat je zelfstandig kunt functioneren, onafhankelijk kan zijn en verantwoording kunt dragen voor jezelf en datgene wat je doet. Ik ben er niet bewust mee omgegaan, ik denk dat door wat je in je leven meemaakt in combinatie met het niveau van het HBO je volwassener wordt.

Hoe vind je dat je jezelf hebt ontwikkeld t.a.v. volwassenheid tijdens de studietijd?

Goed. Het HBO is op een dergelijk niveau dat je wel volwassen moet worden. Het is niet zo kinderlijk meer en je moet continu naar jezelf kijken. Ik denk dat als je goed weet hoe je zelf bent dat je dan goed op weg bent naar volwassenheid

En t.a.v. contact met medestudenten? En docenten?

Goed.

Algemeen

Wat is uw relatie met betrekking tot de verkorte leerroute SPH?

Ik ben de afgelopen 15 jaar coördinator geweest van de verkorte leerroute. Ik ben ook SLB-er, altijd. Van de drie jaar dat de verkorte leerroute is, ben ik drie jaar SLB-er.

Want als ik het goed heb begrepen, van uw collega Bas, bent u de oprichter van de verkorte leerroute?

Ik ben een van de vijf oprichters.

Omgang en volwassenheid

Wat verstaat u onder omgang?

Wat ik eronder versta is hoe mensen in gedrag tot elkaar verhouden. En niet alleen gedrag, maar ook de houding.

De opleiding verwacht een bepaalde mate van volwassenheid, wat houdt deze volwassenheid in volgens u?

Dat je je niet puberaal gedraagt. Een voorbeeld hiervan is dat ik vorige week de seminarweek had, en dan zijn er 20 studenten die mij weer ondersteunen, zoals bij de deur staan om te controleren en studenten aanspreken op ongewenst gedrag. Een van de studenten van de klas die ik net had, had zich misdragen en was gewoon heel vervelend gaan doen. In de les die ik net gaf, vroeg ik de studenten ook wat ze vonden van de seminarweek. Toen gaf hij kritiek op een bepaalde workshop, eerlijk gezegd ging ik mij toen ook vervelend gedragen. Toen heb ik hem geconfronteerd dat er een klacht binnen was gekomen. Daarbij gezegd dat ik dit niet had verwacht en dat ik het puberaal gedrag vind.

Wat er wordt verwacht in de omgang van eerstejaars studenten van de verkorte leerroute.?

Ik heb altijd voor de zomer intakegesprekken. Daarin zeg ik al tegen de studenten, je moet weten dat je helemaal verwend ben op het MBO. Je hebt nooit hoeven werken, als je te laat was met inleveren kreeg je toch wel weer een voldoende. Nu wordt alles anders. Het tweede wat ik dan zeg is dat ze vanaf nu een hele nieuwe start kunnen maken, dat je niet meer gaan uitstellen en dat je op die manier succes gaat maken.

Wat is volgens u nodig om het HBO eigen te krijgen, oftewel succesvol te kunnen studeren?

Een veilige stamgroep, heb ik in de loop der jaren ontdekt. En een studeerbaar curriculum. Met niet teveel pieken. Een veilige stamgroep waar mensen zichzelf kunnen zijn en elkaar kunnen helpen, dat dat het belangrijkste is om het succesvol te laten lopen. Dus niet de kwaliteit van lesgeven, en hoe hard je je best doet als SLB-er, maar juist hoe je als SLB-er de groep gebruikt om elkaar te steunen. Het is de omgang onderling.

Zijn er dingen waar u tegen aan loopt of die u anders zou willen zien binnen de verkorte leerroute?

Ja die zijn er. Er zijn ook aanvaringen tussen studenten, studenten die worden ook aangesproken als ze zich niet gedragen ten opzichte van elkaar. Dan ben ik ook niet beroerdste om met sancties te dreigen, als het echt ernstig wangedrag is en dat gebeurt een

hele enkele keer. Verder zijn er heel vaak samenvoegproblemen. Meestal wordt dat in het tweede jaar een deel van een andere stamgroep bijgevoegd en dan zijn er ook altijd wijvingen. Dat is logisch, want alle groepen zijn eigen.

Wat is uw relatie met betrekking tot de verkorte leerroute van de SPH?

Een heel intensieve. Ik geef al heel lang les, ik denk dat ik vanaf het ontstaan van de verkorte leerroute, toen die ontwikkeld is, eigenlijk alle klassen heb gehad met betrekking tot mijn lessen ethiek en sociale uitsluitingen. IK heb het al die tijd een heel bijzondere relatie gevonden omdat dat studenten die een MBO achtergrond hebben en vooral het eerste jaar heel zenuwachtig zijn zo van: kunnen we het wel, halen we het wel, duidelijkheid willen. Terwijl ik een docent ben die nogal veel praat. Dat is altijd een soort spanning straling geweest. Ik wil dingen uitleggen en vertellen en studenten willen het kort en duidelijk. Maar dat was wel voor mij wel een hele leuke spanning. De betrokkenheid van de verkorte leerroute studenten was altijd wel hoog.

Wat verstaat u onder omgang?

Wat ik zie is dat de omgang met elkaar heel intensief is. Ook vaak groepjes, en onderlinge spanningen. Het is net of dat bij de verkorte leerroute meer zichtbaar is. In de klas zie je al dat er allerlei dingen spelen. Je kunt heel snel zien aan gezichten en lichaamshouding wat ze van iets of iemand vinden. En dat kan soms heel ver gaan.

Tussen studenten en docenten, alles wat er gebeurt tussen die twee en de manier waarop een docent doet, dat roept op bij de studenten. Ik wil heel graag dat ik studenten enthousiast kan maken voor de stof die ik behandel of het vak die ik geef. Daar moet je wel als docent kijken naar wat er gebeurt. Of er nog aandacht is, of als de aandacht er niet is.

De opleiding verwacht een bepaalde mate van volwassenheid, wat houdt dat in volgens u? Het is terecht dat wij een volwassen houding vragen en dat betekent dat je in hoge mate verantwoordelijk gesteld wordt wat je doet en de keuzes die je maakt. Het is raar als wij jullie nog behandelen als kinderen. Volwassenheid is je eigen verantwoordelijkheid en je eigen keuzes maken. Jullie zijn als studenten erg afhankelijk, als je met een groep in een situatie zit, dan krijg je gelijk kinderlijk gedrag. Op de een of andere manier moet ik dat ook snappen. Hoe je orde houdt bijvoorbeeld, dat is dan ook een spel. Daarin moet ik weten dat het gedrag van jullie niet altijd hetzelfde is als het gedrag op jullie werk. Dat is de fout die wij in principe kunnen maken, als je het in je studie zo doet dan doe je dat op je werk ook. Ik kan mij wel voorstellen dat je dus vanuit een docent kijkt, dat er collega's zijn die het wel steviger willen aanpakken. Je krijgt toch een soort groepsgedrag waarvan je denkt: dat kan dus niet. Dat mag je ook verwachten van mensen in de opleiding, dat ze daar pop reageren.

Wat is volgens u nodig om het HBO eigen te krijgen, oftewel succesvol te kunnen studeren?

Er zijn twee dingen. Ik denk dat er meer gebruik zou kunnen worden van de praktische ervaring die verkorte leerroute studenten hebben. Ik denk dat we dat meer gewicht kunnen geven.

Het tweede vind ik, maar dat is een soort worstelpartij van het studeren zelf dat we in een eerder stadium meer begeleiding moeten zetten op het cognitieve deel, het leren. Dat blijft worstelen. Wat we nu denk ik te vaak zien, dat studenten met heel worstelingen in het laatste jaar komen en dan nog steeds dingen moeten doen waar ze bijna onderuit gaan omdat dat te moeilijk is. Als je in het laatste jaar komt dan heb je een bepaald niveau, dan moet dat er zijn.

Wat is uw relatie met betrekking tot de verkorte leerroute van de SPH?

Ik geef er les.

En welke lessen geeft u?

Ik geef methode, en oriëntatie social work wat voorheen werkveldverkenning was

Wat verstaat u onder omgang?

Omgang is eigenlijk, het is hoe studenten met elkaar praten en tegen elkaar praten. Niet alleen het praten, maar ook het non-verbale deel van de communicatie.

De opleiding verwacht een bepaalde mate van volwassenheid, wat houdt deze volwassenheid in volgens jou?

Ik verwacht van beginnende studenten, dat ze nog wat instructie nodig hebben hoe ze zich moeten gedragen en wat de grenzen zijn in gedrag, dus dan ben je als docent veel meer instructie aan het geven. En daar begin je ook als docent ook de normen mee te geven over de zelfsturing van de student. Ik verwacht dat dus dat de studenten in het begin die boodschap kunnen ontvangen en dan heb je weleens conflicten en contact nodig om een vertrouwensrelatie te krijgen maar in die tijd verwacht ik ook van de studenten dat ze erover kunnen nadenken, enigszins op zichzelf kunnen reflecteren.

In het begin is het belangrijk om te zeggen dat de studenten zichzelf besturen, jullie controleren je eigen gedrag. Niet alleen van jezelf, maar ook van de groep en jullie spreken elkaar aan. Dat is altijd een norm die meegegeven wordt, maar naarmate het jaar vordert doe ik dat minder en moet een klas dat zelf meer gaan doen.

Wat is volgens u nodig om het HBO eigen te krijgen, oftewel succesvol te kunnen studeren?

Ik denk dat het nodig is, wil je hier succesvol studeren, dat je met mensen omgaat van een vergelijkbaar niveau, zodat je wel gelijkwaardige partners heb. En je hebt wel een klik nodig, echt een raakvlak en dat is meer dan alleen wat er in de opleiding zit. Je hebt een soort van gedeelde ervaringen nodig. Die mensen moet je wel zien tegen te komen, want dan kan je nog beter van elkaar leren. En je hebt motivatie nodig, zowel van je medestudenten en je docenten.

Zijn er dingen waar u tegen aan loopt of die u anders zou willen zien binnen de verkorte leerroute?

Nee. Ik denk dat ik daar typisch als praktijkdocent naar kijk. Het communicatie kanaal wat mensen hebben is de relatie die ze hebben. En wil ik jou geloven en respecteren als docent, moet ik op jou vertrouwen. En daar is het voor nodig dat je vertrouwd raakt met elkaar. De lastigste studenten zijn de studenten die er niet zijn, daar kan je niets mee. Dus dan is er geen omgang.

Er zijn wel dingen die ik anders zou willen zien. Ik denk dat contacten tussen het HBO en de verschillende MBO opleidingen die toegang geven tot de verkorte leerroute, dat zou wat steviger kunnen. Ook omdat we niet allemaal hetzelfde zijn. We zijn nu ook bezig met het weer bekijken van de competenties op het MBO en hoe kun je daarmee goed instromen op het HBO. Ik denk dat in principe altijd wel de goede keuzes zijn gemaakt voor de verkorte leerroute, in de nadruk dat het ligt op het leren opdoen van theoretische kennis en gebruik maken van de praktische kennis die mensen al hebben. Als je daar goed op weet aan te sluiten, blijft die theoretische kennis ook hangen. Maar je moet mensen wel dingen laten doen, daar moet je de tijd voor uittrekken en die tijd lijkt er niet altijd helemaal te zijn.

